

Publikatieblad

van de Europese Gemeenschappen

ISSN 0378 - 7087

L 98

32e jaargang

11 april 1989

Uitgave
in de Nederlandse taal

Wetgeving

Inhoud

I *Besluiten waarvan de publikatie voorwaarde is voor de toepassing*

.....

II *Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing*

Raad

89/235/EEG:

- ★ Richtlijn van de Raad van 13 maart 1989 tot wijziging van Richtlijn 78/1015/EEG inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten betreffende het toegestane geluidsniveau en de uitlaatinrichting van motorrijwielen 1

89/236/EEG:

- ★ Beschikking van de Raad van 14 maart 1989 tot vaststelling van een specifiek programma voor onderzoek en technologische ontwikkeling op energiegebied — niet-nucleaire energie en rationeel energiegebruik — (1989-1992) (Programma Joule) 13

89/237/EEG:

- ★ Beschikking van de Raad van 14 maart 1989 tot vaststelling van een specifiek programma voor onderzoek en technologische ontwikkeling op het gebied van industriële fabricage-technologieën en toepassingen van geavanceerde materialen (Brite/Euram) (1989-1992) 18

89/238/EEG:

- ★ Beschikking van de Raad van 14 maart 1989 tot vaststelling van een experimenteel plan van de Gemeenschap ter ondersteuning en vergemakkelijking van de toegang tot grote wetenschappelijke en technische faciliteiten en installaties van Europees belang 29

89/239/Euratom:

- ★ Beschikking van de Raad van 14 maart 1989 tot vaststelling van een programma voor onderzoek en technologische ontwikkeling voor de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie op het gebied van de ontmanteling van nucleaire installaties (1989-1993) 33

2

Besluiten waarvan de titels mager zijn gedrukt, zijn besluiten van dagelijks beheer die in het kader van het landbouwbeleid zijn genomen en die in het algemeen een beperkte geldigheidsduur hebben.

Besluiten, waarvan de titels vet zijn gedrukt en die worden voorafgegaan door een sterretje, zijn alle andere besluiten.

II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

RAAD

RICHTLIJN VAN DE RAAD

van 13 maart 1989

tot wijziging van Richtlijn 78/1015/EEG inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten betreffende het toegestane geluidsniveau en de uitlaatinrichting van motorrijwielen

(89/235/EEG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 100 A,

Gezien het voorstel van de Commissie ⁽¹⁾,

In samenwerking met het Europese Parlement ⁽²⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité ⁽³⁾,

Overwegende dat het van belang is de maatregelen vast te stellen die ertoe bestemd zijn om in de loop van een periode die eindigt op 31 december 1992 de interne markt geleidelijk tot stand te brengen; dat de interne markt een ruimte zonder binnengrenzen omvat waarin het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal is gewaarborgd;

Overwegende dat in Richtlijn 78/1015/EEG ⁽⁴⁾, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 87/56/EEG ⁽⁵⁾, de grenzen worden vastgesteld voor het geluidsniveau van motorrijwielen, alsmede de voorschriften voor de uitlaatinrichtingen waarmee de motorrijwielen oorspronkelijk worden uitgerust;

Overwegende dat vervangingsuitlaatinrichtingen in zeer veel gevallen verschillen van de oorspronkelijke, waardoor onder meer de geluidsemissie van motorrijwielen zeer ongunstig wordt beïnvloed; dat voor deze vervangingsinrichtingen een EEG-goedkeuringsprocedure, aan de hand waarvan kan

worden vastgesteld of een type uitlaatinrichtingen aan de technische voorschriften en aan de op communautair vlak ingestelde controles voldoet, één van de geëigende maatregelen vormt om het geluidsniveau van in gebruik zijnde motorrijwielen te verminderen en daarmee tevens de bevolking te beschermen tegen de geluidsoverlast die door deze voertuigen wordt veroorzaakt;

Overwegende dat daartoe Richtlijn 78/1015/EEG dient te worden gewijzigd in die zin dat zij wordt aangevuld met bepalingen inzake uitlaatinrichtingen als afzonderlijke technische eenheden die kunnen worden verkocht en gebruikt als vervangingsonderdeel, ten einde voor deze inrichtingen communautaire voorschriften vast te stellen met het oog op een doeltreffende bescherming tegen geluidsoverlast,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Richtlijn 78/1015/EEG wordt als volgt gewijzigd:

1. artikel 2 wordt vervangen door:

„Artikel 2

In deze richtlijn wordt verstaan onder:

- a) „nationale goedkeuring” de administratieve handeling die
 - in de Belgische wetgeving: „aanneming”/„agr  ation par type”,
 - in de Deense wetgeving: „standardtypegodkendelse”,
 - in de Duitse wetgeving: „allgemeine Betriebserlaubnis”,
 - in de Griekse wetgeving: „  γκριση τύπου”,

⁽¹⁾ PB nr. C 44 van 17. 2. 1988, blz. 5.

⁽²⁾ PB nr. C 262 van 10. 10. 1988, blz. 86 en PB nr. C 47 van 27. 2. 1989.

⁽³⁾ PB nr. C 175 van 4. 7. 1988, blz. 8.

⁽⁴⁾ PB nr. L 349 van 13. 12. 1978, blz. 21.

⁽⁵⁾ PB nr. L 24 van 27. 1. 1987, blz. 42.

- in de Spaanse wetgeving: „homologación de tipo”,
 - in de Franse wetgeving: „réception par type”,
 - in de Ierse wetgeving: „type approval”,
 - in de Italiaanse wetgeving: „omologazione” of „approvazione del tipo”,
 - in de Luxemburgse wetgeving: „agrément”,
 - in de Nederlandse wetgeving: „typegoedkeuring”,
 - in de Portugese wetgeving: „aprovação de marca e modelo”,
 - in de wetgeving van het Verenigd Koninkrijk: „type approval”,
- wordt genoemd;
- b) „EEG-goedkeuring van vervangingsuitlaatinrichtingen of van onderdelen ervan als afzonderlijke technische eenheden”: de handeling waardoor een Lid-Staat vaststelt dat een type vervangingsuitlaatinrichting of een type onderdeel daarvan voldoet aan de technische voorschriften en aan de controles vermeld in bijlage II.”;
2. in artikel 3, lid 1, tweede alinea, wordt „bijlage II” vervangen door „bijlage III”;
3. onderstaand artikel wordt ingevoegd:
- „Artikel 6 bis*
- De artikelen 3 tot en met 6 zijn mutatis mutandis van toepassing op de EEG-goedkeuring van vervangingsuitlaatinrichtingen (geluiddempers) of van onderdelen ervan als afzonderlijke technische eenheden, zoals omschreven in artikel 2, onder b).
- Het in artikel 3 genoemde model van het certificaat wordt in dat geval vervangen door het in bijlage IV opgenomen model van het EEG-goedkeuringsformulier en de wijziging van een van de in bijlage I, punt 1.1, bedoelde onderdelen of kenmerken die in artikel 6 worden genoemd, wordt vervangen door de wijziging van een van de kenmerken bedoeld in bijlage I, punt 1.3.”;
4. de bijlagen worden gewijzigd en aangevuld overeenkomstig de bijlage bij de onderhavige richtlijn.
- Artikel 2*
1. Met ingang van 1 oktober 1989:
- a) mogen de Lid-Staten de nationale goedkeuring van een type motorrijwiel, dan wel de EEG-goedkeuring of de nationale goedkeuring van een type vervangingsuitlaatinrichting of een type onderdeel daarvan als afzonderlijke technische eenheden, niet weigeren om redenen in verband met het toegestane geluidsniveau en de oorspronkelijke uitlaatinrichting,
- indien het motorrijwiel voor wat betreft het geluidsniveau en de oorspronkelijke uitlaatinrichting voldoet aan de voorschriften van bijlage I van Richtlijn 78/1015/EEG, zoals gewijzigd bij deze richtlijn;
 - indien de vervangingsuitlaatinrichting of de onderdelen daarvan als afzonderlijke technische eenheden voldoen aan de voorschriften van bijlage II van Richtlijn 78/1015/EEG, zoals gewijzigd bij deze richtlijn;
- b) mogen de Lid-Staten niet, om redenen die verband houden met het toegestane geluidsniveau en de oorspronkelijke uitlaatinrichting, de verkoop, de inschrijving, het in het verkeer brengen of het gebruik van motorrijwielen weigeren of verbieden, dan wel het in de handel brengen of het gebruik van vervangingsuitlaatinrichtingen of onderdelen daarvan als afzonderlijke technische eenheden weigeren of verbieden,
- indien de motorrijwielen voor wat betreft het geluidsniveau en de oorspronkelijke uitlaatinrichting voldoen aan de voorschriften van bijlage I van Richtlijn 78/1015/EEG, zoals gewijzigd bij deze richtlijn;
 - indien de vervangingsuitlaatinrichtingen of onderdelen daarvan als afzonderlijke technische eenheden voldoen aan de voorschriften van bijlage II van Richtlijn 78/1015/EEG, zoals gewijzigd bij deze richtlijn.
2. Met ingang van 1 oktober 1990:
- a) mogen de Lid-Staten het in artikel 3, lid 1, van Richtlijn 78/1015/EEG bedoelde certificaat voor een type motorrijwiel voor wat betreft het toegestane geluidsniveau en de oorspronkelijke uitlaatinrichting, noch het in datzelfde lid mutatis mutandis bedoelde certificaat voor een type vervangingsuitlaatinrichting of onderdeel daarvan als afzonderlijke technische eenheid, niet langer afgeven indien deze niet voldoen aan de bepalingen van Richtlijn 78/1015/EEG als gewijzigd bij deze richtlijn;
- b) — mogen de Lid-Staten, om redenen die verband houden met het toegestane geluidsniveau en de oorspronkelijke uitlaatinrichting, de nationale goedkeuring weigeren voor een type motorrijwiel of een type vervangingsuitlaatinrichting of een type onderdeel daarvan als afzonderlijke technische eenheid, indien deze niet voldoen aan de bepalingen van Richtlijn 78/1015/EEG als gewijzigd bij deze richtlijn;
- mogen de Lid-Staten, om redenen in verband met het toegestane geluidsniveau en de oorspronkelijke uitlaatinrichting, de verkoop, de inschrijving, het in het verkeer brengen of het gebruik van motorrijwielen, of het in de handel brengen en het gebruik van vervangingsuitlaatinrichtingen of onderdelen daarvan als afzonderlijke technische eenheden weigeren of verbieden indien deze niet voldoen aan de bepalingen van Richtlijn 78/1015/EEG als gewijzigd bij deze richtlijn.
3. Met ingang van 1 oktober 1991 mogen de Lid-Staten het voor de eerste maal in het verkeer brengen verbieden van motorrijwielen waarvan het geluidsniveau en de oorspronkelijke uitlaatinrichtingen niet voldoen aan de bepalingen

van bijlage I bij Richtlijn 78/1015/EEG als gewijzigd bij deze richtlijn.

Artikel 3

Vóór 1 oktober 1989 stellen de Lid-Staten de maatregelen vast die nodig zijn om aan deze richtlijn te voldoen en maken zij deze maatregelen bekend. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Zij passen deze maatregelen toe met ingang van 1 oktober 1989.

Artikel 4

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te Brussel, 13 maart 1989.

Voor de Raad

De Voorzitter

P. SOLBES

BIJLAGE

Bijlage I wordt als volgt gewijzigd:

De punten 3.2 tot en met 3.4.3 worden vervangen door:

- „3.2. Het schema van de uitlaatinrichting moet bij het in bijlage III bedoelde certificaat worden gevoegd.
- 3.3. Elke geluiddemper moet zijn voorzien van de merken en opschriften voorgeschreven in punt 3 van bijlage II.
- 3.4. Bij de fabricage van geluiddempers mag vezelig geluiddempend materiaal — dat vrij moet zijn van asbest — alleen worden gebruikt indien door passende voorzieningen wordt gewaarborgd dat dit materiaal gedurende de gehele gebruiksduur van de geluiddemper op zijn plaats blijft, en indien aan de voorschriften van een van de punten 3.4.1, 3.4.2 of 3.4.3 wordt voldaan:
- 3.4.1. Het geluidsniveau moet voldoen aan de voorschriften van punt 2.1.1 nadat het vezelig materiaal is verwijderd.
- 3.4.2. Het geluiddempend vezelig materiaal mag niet worden aangebracht in de delen van de geluiddemper waardoor de uitlaatgassen stromen en het moet aan de volgende voorwaarden voldoen:
- 3.4.2.1. het materiaal wordt gedurende 4 uur in een oven op een temperatuur van 650 ± 5 °C gehouden zonder dat de gemiddelde lengte, de doorsnede of de dichtheid van de vezels afnemen,
- 3.4.2.2. na een verblijf van 1 uur in een oven op een temperatuur van 650 ± 5 °C moet ten minste 98 % van het materiaal worden tegengehouden in een zeef met een nominale maaswijdte van 250 µm welke voldoet aan ISO-norm 3310/1 bij beproeving overeenkomstig ISO-norm 2599,
- 3.4.2.3. het gewichtsverlies van het materiaal mag niet meer bedragen dan 10,5 % nadat het gedurende 24 uur bij 90 ± 5 °C is ondergedompeld in een synthetisch condensaat van de volgende samenstelling:
- 1 N broomwaterstofzuur (HBr) 10 ml
1 N zwavelzuur (H₂SO₄) 10 ml
Gedestilleerd water tot 1 000 ml.
- Opmerking:* Het materiaal moet voor de weging worden gewassen met gedestilleerd water en gedurende 1 uur bij 105 °C worden gedroogd.
- 3.4.3. Voordat het systeem overeenkomstig punt 2.1 wordt beproefd, moet het met behulp van een van de volgende methoden in de normale bedrijfstoestand worden gebracht:
- 3.4.3.1. Voorbereiding door een ononderbroken rijtraject op de weg
- 3.4.3.1.1. Afhankelijk van de motorrijwielen categorie moeten bij de voorbereidingscyclus de volgende minimale afstanden worden afgelegd:

Categorie motorrijwielen naar cilinderinhoud in cm ³	Afstand (km)
1: ≤ 80	4 000
2: > 80 ≤ 175	6 000
3: > 175	8 000

- 3.4.3.1.2. 50 % ± 10 % van deze voorbereidingscyclus wordt gereden in stadsverkeer, terwijl de resterende afstand wordt gereden in de vorm van verplaatsingen over grote afstand bij hoge snelheid; de cyclus van het ononderbroken rijtraject op de weg mag worden vervangen door een dienovereenkomstige voorbereiding op een proefbaan.
- 3.4.3.1.3. De beide snelheden moeten ten minste zesmaal worden afgewisseld.
- 3.4.3.1.4. Het volledige beproevingsprogramma moet ten minste 10 stops van ten minste 3 uur omvatten ten einde de afkoelings- en condensatie-effecten te reproduceren.

3.4.3.2. Voorbereiding door pulsering

3.4.3.2.1. De uitlaatinrichting of de onderdelen daarvan moeten op het motorrijwiel of op de motor zijn gemonteerd.

In het eerste geval moet het motorrijwiel op een rollenbank worden geplaatst; in het tweede geval plaatst men de motor op een proefbank.

De beproevingsuitrusting, die gedetailleerd in figuur 1 is weergegeven, wordt aan het uit einde van de uitlaatinrichting geplaatst. Elke andere uitrusting waarmee vergelijkbare resultaten worden verkregen, is toegestaan.

3.4.3.2.2. De beproevingsuitrusting wordt zodanig ingesteld dat de flux van uitlaatgassen door middel van een snelwerkend ventiel 2 500 maal afwisselend wordt onderbroken en hersteld.

3.4.3.2.3. Het ventiel moet opengaan wanneer de tegendruk van de uitlaatgassen, gemeten op ten minste 100 mm achter de inlaatflens, een waarde bereikt tussen 0,35 en 0,40 bar. Indien, op grond van motorkarakteristieken, deze waarde niet kan worden bereikt, moet het ventiel opengaan wanneer de tegendruk van de gassen een waarde bereikt die gelijk is aan 90 % van de maximale waarde die gemeten kan worden voordat de motor stilvalt. Het ventiel moet weer sluiten wanneer deze druk niet meer dan 10 % verschilt van de gestabiliseerde waarde bij geopend ventiel.

3.4.3.2.4. De vertragsbediening moet worden ingesteld op de tijdsduur waarin de uitlaatgassen overeenkomstig de voorschriften van punt 3.4.3.2.3 worden geproduceerd.

3.4.3.2.5. Het motortoerental moet 75 % bedragen van het toerental (S) waarbij de motor zijn maximaal vermogen ontwikkelt.

3.4.3.2.6. Het door de dynamometer aangegeven vermogen moet gelijk zijn aan 50 % van het volgasvermogen gemeten bij 75 % van het motortoerental (S).

3.4.3.2.7. Tijdens de proef moet elke afloopopening worden geblokkeerd.

3.4.3.2.8. De proef moet in 48 uur worden voltooid. Eventueel moet na elk uur een afkoelingsperiode in acht worden genomen.

3.4.3.3. Voorbereiding op de proefbank

3.4.3.3.1. De uitlaatinrichting moet worden gemonteerd op een motor die representatief is voor het type waarmee het motorrijwiel is uitgerust en waarvoor de inrichting is ontworpen en dat op de proefbank is aangebracht.

3.4.3.3.2. De voorbereiding bestaat uit een aantal proefcycli voorgeschreven voor de motorrijwielcategorie waarvoor de uitlaatinrichting is ontworpen. Het aantal cycli voor elke motorrijwielcategorie bedraagt:

Categorie motorrijwielen naar cilinderinhoud in cm ³	Aantal cycli
1. ≤ 80	6
2. $> 80 \leq 175$	9
3. > 175	12

3.4.3.3.3. Ten einde de afkoelings- en condensatie-effecten te reproduceren moet elke cyclus op de proefbank worden gevolgd door een stopperiode van ten minste 6 uur.

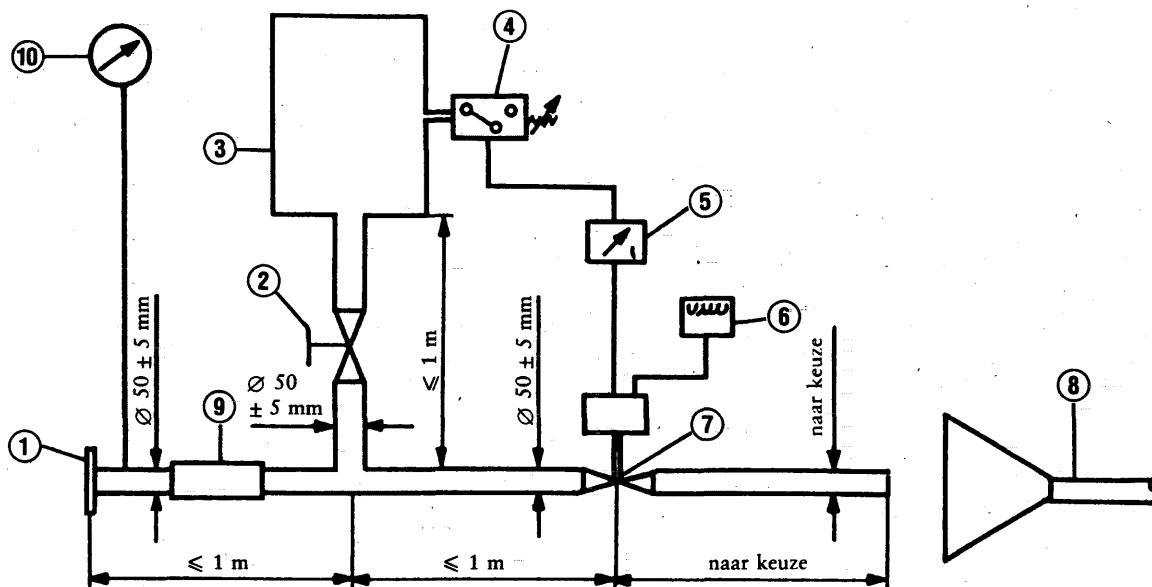
3.4.3.3.4. Elke cyclus op de proefbank vindt in zes fasen plaats. De bedrijfsomstandigheden van de motor in elke fase en de duur hiervan zijn:

Fase	Bedrijf	Duur van elke fase	
		Motor van minder dan 175 cm ³ (min.)	Motor van 175 cm ³ of meer (min.)
1	Stationair	6	6
2	25 % belasting bij 75 % van S	40	50
3	50 % belasting bij 75 % van S	40	50
4	100 % belasting bij 75 % van S	30	10
5	50 % belasting bij 100 % van S	12	12
6	25 % belasting bij 100 % van S	22	22
Totale duur		2,5 uur	2,5 uur

- 3.4.3.3.5. Tijdens deze voorbereidingsprocedure mogen, op verzoek van de fabrikant, motor en geluiddemper worden gekoeld, zodat de temperatuur die geregistreerd wordt op een niet meer dan 100 mm van het punt van uittreding van de uitlaatgassen verwijderd punt, niet hoger is dan die welke wordt geregistreerd wanneer het motorrijwiel met een snelheid van 110 km/uur of bij 75 % van S in de hoogste versnelling rijdt. De snelheid van het motorrijwiel en/of het motortoerental worden tot op $\pm 3\%$ nauwkeurig bepaald.

Figuur 1

Beproeversapparaat voor voorbereiding door pulsering

- 3.4.3.3.5.
1. Flens of inlaatmanchet aan te sluiten op de achterzijde van de te beproeven uitlaatsdemper.
 2. Handbediend regelventiel.
 3. Vereveningsreservoir met een maximuminhoud van 40 liter en een vultijd van ten minste 1 sec.
 4. Contactmanometer; bereik 0,05 tot 2,5 bar.
 5. Tijdrelais.
 6. Pulsteller.
 7. Snelsluitventiel; er kan gebruik worden gemaakt van een afsluitventiel voor de motorvertrager op de uitlaat met een doorsnede van 60 mm. Dit ventiel wordt bediend door een pneumatische vijzel waarmee een kracht kan worden ontwikkeld van 120 N onder een druk van 4 bar. De reactietijd bij het openen en sluiten mag niet meer bedragen dan 0,5 sec.
 8. Aanzuiging van de uitlaatgassen.
 9. Soepele buis.
 10. Controlemanometer.

Na bijlage I wordt de volgende nieuwe bijlage II toegevoegd:

„BIJLAGE II

EEG-GOEDKEURING VAN VERVANGINGSUITLAATINRICHTINGEN (GELUIDDEMPERS) EN ONDERDELEN DAARVAN ALS AFZONDERLIJKE TECHNISCHE EENHEDEN

0. TOEPASSINGSGEBIED

Deze bijlage is van toepassing op de EEG-goedkeuring, als afzonderlijke technische eenheden in de zin van artikel 2, onder b) van de richtlijn, van uitlaatinrichtingen of onderdelen daarvan die bestemd zijn om op één of meer typen motorrijwiel te worden aangebracht als vervangingsinrichting.

1. DEFINITIE

- 1.1. Onder „vervangingsuitlaatinrichting (geluiddemper) of onderdeel daarvan” wordt verstaan elke component van de uitlaatinrichting omschreven in punt 1.2 van bijlage I welke bestemd is om op een motorrijwiel het type uitlaatinrichting te vervangen waarmee dat motorrijwiel bij de afgifte van het certificaat bedoeld in artikel 3 was uitgerust.

2. VERZOEK OM EEG-GOEDKEURING

- 2.1. Het verzoek om EEG-goedkeuring voor een vervangingsuitlaatinrichting of onderdeel daarvan als afzonderlijke technische eenheid moet worden ingediend door de fabrikant van de uitlaatinrichting of door diens gevolmachtigde.

- 2.2. Voor elk type vervangingsuitlaatinrichting of onderdeel daarvan waarvoor EEG-goedkeuring wordt gevraagd, moet het verzoek vergezeld gaan van de volgende documenten (in drievoud) en gegevens:

- 2.2.1. — een beschrijving van het (de) type(n) motorrijwiel(en) waarvoor de uitlaatinrichting(en) of onderdelen daarvan bestemd is (zijn) voor wat betreft de kenmerken vermeld in punt 1.1 van bijlage I.

De nummers en/of symbolen die kenmerkend zijn voor het type motor, en het type motorrijwiel moeten worden vermeld;

- 2.2.2. — een beschrijving van de vervangingsuitlaatinrichting met aanduiding van plaats van elk onderdeel, alsmede de montagevoorschriften;

- 2.2.3. — tekeningen van elk onderdeel met het oog op een gemakkelijke lokalisatie en identificatie, en vermelding van de gebruikte materialen. Op deze tekeningen moet tevens de plaats worden aangegeven waar het EEG-goedkeuringsnummer moet worden aangebracht.

- 2.3. Op verzoek van de technische dienst moet de aanvrager het volgende voorleggen:

- 2.3.1. — twee exemplaren van de inrichting waarvoor EEG-goedkeuring wordt aangevraagd;

- 2.3.2. — een uitlaatinrichting van het type waarmee het motorrijwiel oorspronkelijk bij de afgifte van het in artikel 3 bedoelde certificaat was uitgerust;

- 2.3.3. — een motorrijwiel dat representatief is voor het met de vervangingsuitlaatinrichting uit te rusten type, dat zich in een zodanige toestand bevindt dat het, indien het wordt uitgerust met een uitlaatinrichting van het type waarvan het oorspronkelijk was voorzien, aan de voorwaarden van een van de navolgende punten voldoet:

- 2.3.3.1. indien het om een type gaat waarvoor de goedkeuring overeenkomstig Richtlijn 78/1015/EEG is verleend:

— mag het bij de rijproef met niet meer dan 1 dB(A) de in punt 2.1.1.1 van bijlage I bepaalde grenswaarde overschrijden die voor dat type motorrijwiel gold op het tijdstip van de goedkeuring, en met niet meer dan 3 dB(A) de waarde die verkregen werd bij de afgifte van het in artikel 3, lid 1, bedoelde certificaat;

— mag het bij de proef in stilstand met niet meer dan 3 dB(A) de waarde overschrijden die bij de afgifte van het in artikel 3, lid 1, bedoelde certificaat was verkregen;

- 2.3.3.2. indien het niet om een type gaat waarvoor goedkeuring is verleend, mag het met niet meer dan 1 dB(A) de in punt 2.1.1.1 van bijlage I vermelde grenswaarde overschrijden die voor dit type motorrijwiel van toepassing zou zijn geweest op het tijdstip waarop het voor de eerste maal in het verkeer werd gebracht;

- 2.3.4. — een afzonderlijke motor die identiek is aan die van bovenvermeld motorrijwiel voor zover dit door de bevoegde autoriteiten noodzakelijk wordt geacht.

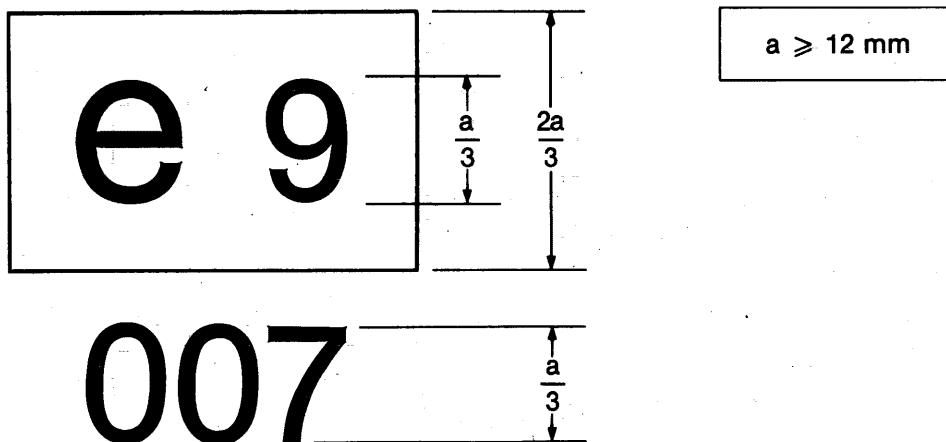
3. MERKEN EN OPSCHRIFTEN

- 3.1. De vervangsuitlaatinrichting of onderdelen daarvan moet(en), behalve voor wat betreft de bevestigingsmiddelen en buizen, zijn voorzien van:

- 3.1.1. — het fabrieks- of handelsmerk van de fabrikant van de uitlaatinrichting of de onderdelen daarvan;
- 3.1.2. — de door de fabrikant gegeven handelsbenaming;
- 3.1.3. — het goedkeuringsmerk, bestaande uit een rechthoek waarbinnen de letter „e” is aangebracht, gevolgd door het kennummer of de kenletters van de Lid-Staat die de goedkeuring heeft afgegeven:

- 1 voor Duitsland,
- 2 voor Frankrijk,
- 3 voor Italië,
- 4 voor Nederland,
- 6 voor België,
- 9 voor Spanje,
- 11 voor het Verenigd Koninkrijk,
- 13 voor Luxemburg,
- 18 voor Denemarken,
- 21 voor Portugal,
- EL voor Griekenland,
- IRL voor Ierland,

en een EEG-goedkeuringsnummer dat overeenstemt met het nummer van het EEG-goedkeuringsformulier dat voor dit type inrichting is opgesteld.

Legende: De uitlaatinrichting of het onderdeel daarvan met bovenstaand EEG-goedkeuringsmerk is een in Spanje (e 9) goedgekeurde inrichting of onderdeel met nummer 007.

- 3.2. De in de punten 3.1.1 en 3.1.3 bedoelde merken en de in punt 3.1.2 bedoelde handelsbenaming moeten onuitwisbaar en duidelijk leesbaar zijn, zelfs wanneer de inrichting op het motorrijwiel is gemonteerd.
- 3.3. Een onderdeel kan voorzien zijn van verschillende goedkeuringsnummers indien het is goedgekeurd als deel van verschillende vervangingsuitlaatinrichtingen.
- 3.4. De vervangingsuitlaatinrichting moet verstrekt worden in een verpakking of voorzien zijn van een etiket met de volgende vermeldingen:
- 3.4.1. het fabrieks- of handelsmerk van de fabrikant van de vervangingsuitlaatinrichting en van de onderdelen;
- 3.4.2. het adres van de fabrikant of van diens gevolmachtigde;
- 3.4.3. een lijst van modellen motorrijwielen waarvoor de vervangingsuitlaatinrichting is bestemd.

- 3.5. Door de fabrikant moeten worden verstrekt:
- 3.5.1. gedetailleerde aanwijzingen voor een correcte montage op het motorrijwiel;
- 3.5.2. aanwijzingen voor het onderhand van de uitlaatinrichting;
- 3.5.3. een lijst van genummerde onderdelen met uitzondering van de bevestigingsmiddelen.
4. EEG-GOEDKEURING
- 4.1. Indien een verzoek in de zin van punt 2.1 wordt ingewilligd, stelt de bevoegde autoriteit een certificaat op overeenkomstig het model van bijlage IV. Het goedkeuringsnummer moet worden voorafgegaan door de rechthoek met de letter „e”, gevolgd door het kennummer of de kenletters van de Lid-Staat die de EEG-goedkeuring heeft afgegeven of geweigerd.
5. SPECIFICATIES
- 5.1. Algemene specificaties
- De geluiddemper moet zodanig zijn ontworpen, geconstrueerd en geschikt zijn om te worden aangebracht dat:
- 5.1.1. — onder normale gebruiksomstandigheden en ondanks de trillingen waaraan hij is blootgesteld, het motorrijwiel kan voldoen aan de voorschriften van deze richtlijn;
- 5.1.2. — de geluiddemper, gezien de gebruiksomstandigheden van het motorrijwiel, redelijk bestand is tegen corrosieverschijnselen;
- 5.1.3. — de hoogte boven de grond, zoals voorzien bij de oorspronkelijk gemonteerde geluiddemper, en de zijdelingse helling van het motorrijwiel niet worden beperkt;
- 5.1.4. — aan het buitenoppervlak geen abnormaal hoge temperaturen ontstaan;
- 5.1.5. — de omtrek geen uitstekende delen of scherpe kanten vertoont;
- 5.1.6. — er voldoende ruimte voor de veren aanwezig is;
- 5.1.7. — er voldoende veilige ruimte is voor de leidingen;
- 5.1.8. — de geluiddemper een schokbestendigheid bezit die verenigbaar is met duidelijk omschreven voorschriften voor montage en onderhoud.
- 5.2. Specificaties met betrekking tot de geluidsniveaus
- 5.2.1. De akoestische doelmatigheid van de vervangsuitlaatinrichting of het onderdeel daarvan wordt gecontroleerd door middel van de methoden beschreven in de punten 2.1.2, 2.1.3, 2.1.5 van bijlage I.
- Na het aanbrengen van de vervangingsuitlaatinrichting of het onderdeel daarvan op het in punt 2.3.3 van deze bijlage vermelde motorrijwiel, moeten de waarden van het geluidsniveau voldoen aan volgende eisen:
- 5.2.1.1. Noch bij de rijproef, noch bij de proef in stilstand mogen de waarden worden overschreden die overeenkomstig het bepaalde in punt 2.3.3 zijn gemeten met hetzelfde motorrijwiel dat is voorzien van de oorspronkelijke geluiddemper.
- 5.3. Controle van de prestaties van het motorrijwiel
- 5.3.1. De vervangingsuitlaat moet kunnen waarborgen dat de prestaties van het motorrijwiel vergelijkbaar zijn met die welke met de oorspronkelijke uitlaat of een onderdeel daarvan werden verkregen.
- 5.3.2. De vervangingsuitlaat wordt vergeleken met een oorspronkelijke uitlaat, eveneens nieuw, welke achtereenvolgens op het in punt 2.3.3 vermelde motorrijwiel worden aangebracht.
- 5.3.3. Deze controle geschiedt door middel van meting van de vermogenskromme van de motor. Het maximumvermogen en de snelheid bij het maximumvermogen die met de vervangingsuitlaat worden gemeten, mogen niet meer dan 5 % hoger liggen dan het maximumvermogen en de snelheid bij het maximumvermogen die onder dezelfde omstandigheden met de oorspronkelijke uitlaatinrichting zijn gemeten.

5.4. **Aanvullende bepalingen voor met produkten van vezelmateriaal beklede geluiddempers als afzonderlijke technische eenheden**

Produkten van vezelmateriaal mogen bij de constructie van deze geluiddempers alleen worden toegepast indien wordt voldaan aan de eisen van punt 3.4 van bijlage I.

6. **OVEREENSTEMMING VAN DE PRODUKTIE**

6.1. Elke geluiddemper voorzien van het EEG-goedkeuringsmerk overeenkomstig de richtlijn moet in overeenstemming zijn met het goedgekeurde type geluiddemper en voldoen aan de eisen van punt 5.

6.2. Ten einde de in punt 6.1 vereiste overeenstemming te controleren wordt uit de reeks een exemplaar van een uitlaat met het EEG-goedkeuringsmerk gekozen. De produktie wordt in overeenstemming met de bepalingen van de richtlijn beschouwd indien de overeenkomstig punt 5.2 gemeten geluids niveaus niet meer dan 1 dB(A) hoger liggen dan het geluidsniveau dat bij de EEG-goedkeuring van dit type uitlaat werd gemeten."

De oude bijlage II wordt vervangen door de volgende nieuwe bijlage III:

„BIJLAGE III

MODEL

Naam van de dienst

CERTIFICAAT BETREFFENDE DE METING VAN HET GELUIDSNIVEAU VAN HET MOTORRIJWIEL

(overeenkomstig Richtlijn 78/1015/EEG van de Raad van 23 november 1978 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten betreffende het toegestane geluidsniveau en de uitlaatinrichting van motorrijwielen)

Opgesteld aan de hand van:

Rapport nr. van de technische dienst d. d.

1. **Motorrijwiel:**

1.1. **Fabrikant:**

1.1.1. **Eventuele gevolmachtigde:**

1.2. **Type:**

1.3. **Soort:**

1.3.1. **Uitvoering:**

1.4. **Framenummer:**

2. **Motor:**

2.1. **Fabrikant:**

2.2. **Type:**

2.3. **Soort:**

2.4. **Maximumvermogen (de gebruikte norm vermelden): ... kW bij ... omw./min.**

2.5. **Door de constructie bepaalde maximumsnelheid:**

3. **Overbrenging: met de hand bediende versnellingsbak/automatische versnellingsbak ⁽¹⁾**

4. **Uitrusting:**

4.1. **Uitlaatgeluiddemper: Fabrikant, eventuele gevolmachtigde:**

Soort:

Type:

volgens tekening nr.:

4.2. **Inlaatgeluiddemper: Fabrikant, eventuele gevolmachtigde:**

Soort:

Type:

volgens tekening nr.:

4.3. **Afmeting der banden:**

⁽¹⁾ Doorhalen wat niet van toepassing is.

5. Metingen:

5.1. Geluidsniveau van het rijdende motorrijwiel:

	Meetresultaten		Stand van de gashandel
	links dB(A) ⁽¹⁾	rechts dB(A) ⁽¹⁾	
1e meting			
2e meting			
3e meting			
4e meting			
Meetresultaat:	dB(A)/E ⁽³⁾		

5.2. Geluidsniveau van het stilstaande motorrijwiel:

	dB(A)	Motoromw./min.	Testomstandigheden (2)
1e meting			$n = \frac{S}{2}$ $n = \frac{3S}{4}$
2e meting			
3e meting			
Meetresultaat:		dB(A)/E (3)	

6. Het type motorrijwiel voldoet/voldoet niet ⁽²⁾ aan de voorschriften van Richtlijn 78/1015/EEG.

7. Plaats:

8. Datum:

9. Handtekening:

⁽¹⁾ De met 1 dB(A) verminderde meetwaarden aangeven.⁽²⁾ Doorhalen wat niet van toepassing is.⁽³⁾ „E” geeft aan dat het metingen overeenkomstig Richtlijn 78/1015/EEG betreft.”.

Na bijlage III wordt de volgende nieuwe bijlage IV toegevoegd:

„BIJLAGE IV

MODEL

maximum formaat A4 (210 × 297 mm)

Naam van de dienst

**EEG-GOEDKEURINGSFORMULIER VOOR EEN VERVANGINGSUITLAATINRICHTING VOOR
MOTORRIJWIELEN OF ONDERDEEL(DELEN) DAARVAN ALS AFZONDERLIJKE TECHNISCHE
EENHEID(HEDEN)**

Technische eenheid: Uitlaatinrichting:

EEG-goedkeuringsnummer van de technische eenheid ⁽¹⁾:

1. Fabrieks- of handelsmerk:

2. Type:

⁽¹⁾ Voorafgegaan door de rechthoek met de letter „e”, gevolgd door het kennummer of de kenletters van de Lid-Staat die de EEG-goedkeuring heeft verleend of geweigerd.

3. Naam en adres van de fabrikant:
4. Naam en adres van de eventuele gevolmachtigde van de fabrikant:
5. Samenstelling van de technische eenheid:
6. Fabrieks- of handelsmerk van het (de) type(n) motorrij wiel(en) waarvoor de uitlaat is bestemd ⁽²⁾:
7. Type(n) motorrij wiel(en), vanaf serienummer:
tot en met serienummer:
8. Motor:
- 8.1. Cyclus: tweetakt, viertakt:
- 8.2. Zuigerverplaatsing:
- 8.3. Maximum motorvermogen (de gebruikte norm aangeven): kW bij
omw./min.
9. Aantal versnellingen:
10. Gebruikte versnellingen:
11. Overbrengingsverhouding(en) van de achterbrug:
12. Waarden van het geluidsniveau:
— rijdend motorrij wiel dB(A), constante snelheid vóór acceleratie tot
km/uur;
— stilstaand motorrij wiel dB(A) bij omw./min.
13. Eventuele beperkingen inzake het gebruik en montagevoorschriften:
14. Datum van aanbieding van het model vervangingsuitlaat of onderdeel(delen) daarvan met het oog op de EEG-goedkeuring als afzonderlijke technische eenheid(heden):
15. Technische dienst:
16. Datum van het door de technische dienst opgestelde rapport:
17. Nummer van het door de technische dienst opgestelde rapport:
18. De EEG-goedkeuring van de technische dienst is verleend/geweigerd ⁽²⁾
19. Plaats:
20. Datum:
21. Handtekening:
22. De volgende documenten en stukken, voorzien van het EEG-goedkeuringsmerk van de technische eenheid, zijn in bijlage bij deze mededeling gevoegd (eventueel in te vullen):
23. Opmerkingen:

⁽¹⁾ Indien verscheidene typen worden aangegeven, moeten de punten 7 tot en met 14 voor elk van deze typen worden ingevuld.

⁽²⁾ Doorhalen wat niet van toepassing is."

BESCHIKKING VAN DE RAAD

van 14 maart 1989

tot vaststelling van een specifiek programma voor onderzoek en technologische ontwikkeling op energiegebied — niet-nucleaire energie en rationeel energiegebruik — (1989-1992)
(Programma Joule)

(89/236/EEG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 130 Q, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie ⁽¹⁾,

In samenwerking met het Europese Parlement ⁽²⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité ⁽³⁾,

Overwegende dat artikel 130 K van het Verdrag bepaalt dat het kaderprogramma ten uitvoer moet worden gelegd door middel van specifieke programma's die binnen elke actie worden ontwikkeld;

Overwegende dat de Raad bij Besluit 87/516/Euratom, EEG ⁽⁴⁾, gewijzigd bij Besluit 88/193/EEG, Euratom ⁽⁵⁾, een kaderprogramma van communautaire werkzaamheden op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling (1987-1991) heeft vastgesteld waarin de acties op energiegebied — niet-nucleaire energie en rationeel energiegebruik — zijn omschreven;

Overwegende dat in dat besluit wordt bepaald dat een specifieke doelstelling van het communautaire onderzoek erin bestaat de wetenschappelijke en technologische grondslag van de Europese industrie te versterken en haar aan te moedigen om haar internationale concurrentiepositie te verbeteren, en dat een communautaire actie gerechtvaardigd is als het onderzoek er onder meer toe bijdraagt de economische en sociale samenhang van de Gemeenschap te versterken en de harmonische ontwikkeling van de Gemeenschap in haar geheel te bevorderen, zonder dat de doelstelling van wetenschappelijke en technische kwaliteit uit het oog wordt verloren; dat het de bedoeling is dat het in deze beschikking opgenomen Joule-programma (Joint Opportunities for Unconventional or Long-term Energy supply) tot de verwezenlijking van deze doelstellingen zal bijdragen;

Overwegende dat de Raad op 16 september 1986 Resolutie 86/C 241/01 ⁽⁶⁾ betreffende nieuwe doelstellingen inzake het energiebeleid van de Gemeenschap voor 1995 en de convergentie van het beleid van de Lid-Staten heeft aangenomen;

Overwegende dat voor de tenuitvoerlegging van een strategie op energiegebied voor de Gemeenschap opvoering van de activiteiten op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en demonstratie op communautair niveau vereist is;

Overwegende dat bij de Besluiten 75/510/EEG ⁽⁷⁾, 79/785/EEG ⁽⁸⁾ en 85/198/EEG ⁽⁹⁾ van de Raad vastgestelde onderzoek- en ontwikkelingsprogramma's op energiegebied tot positieve resultaten hebben geleid en voor wat de nagestreefde doelstellingen betreft veelbelovende vooruitzichten bieden;

Overwegende dat de bij de onderhavige beschikking vastgestelde acties op het gebied van onderzoek en ontwikkeling noodzakelijk blijken en passende middelen zijn tot voortzetting van de reeds begonnen activiteiten en tot het ondernemen van nieuwe activiteiten met het oog op de verwezenlijking van de nagestreefde doelstellingen;

Overwegende dat een groot aantal kleine en middelgrote ondernemingen (KMO) zich bezighouden met onderzoek en ontwikkeling in de sector van de niet-nucleaire energie, inzonderheid op het gebied van hernieuwbare energiebronnen;

Overwegende dat Verordening (EEG) nr. 3640/85 ⁽¹⁰⁾ voorziet in toekenning van financiële steun voor demonstratieprojecten op het gebied van de exploitatie van alternatieve energiebronnen, energiebesparing en vervanging van koolwaterstoffen, alsmede voor industriële proef- en demonstratieprojecten op het gebied van vloeibaarmaking en vergassing van vaste brandstoffen; dat deze steun uitsluitend mag worden verleend aan projecten die gebaseerd zijn op afgesloten onderzoek- en ontwikkelingswerk;

Overwegende dat Verordening (EEG) nr. 3639/85 ⁽¹¹⁾ voorziet in financiële steunverlening voor de uitvoering van communautaire projecten voor technologische ontwikkeling in de sector koolwaterstoffen; dat dergelijke financiële steun alleen aan projecten wordt toegekend waarvoor de onderzoekfase is afgesloten;

Overwegende dat de Raad op 26 november 1986 Resolutie 86/C 316/01 ⁽¹²⁾ betreffende beleidslijnen van de Gemeen-

⁽¹⁾ PB nr. C 221 van 25. 8. 1988, blz. 8 en
PB nr. C 329 van 22. 12. 1988, blz. 6.

⁽²⁾ PB nr. C 326 van 19. 12. 1988, blz. 147 en
PB nr. C 69 van 20. 3. 1989.

⁽³⁾ PB nr. C 23 van 30. 1. 1989, blz. 19.

⁽⁴⁾ PB nr. L 302 van 24. 10. 1987, blz. 1.

⁽⁵⁾ PB nr. L 89 van 6. 4. 1988, blz. 35.

⁽⁶⁾ PB nr. C 241 van 25. 9. 1987, blz. 1.

⁽⁷⁾ PB nr. L 231 van 2. 9. 1975, blz. 1.

⁽⁸⁾ PB nr. L 231 van 13. 9. 1979, blz. 30.

⁽⁹⁾ PB nr. L 83 van 25. 3. 1985, blz. 16.

⁽¹⁰⁾ PB nr. L 350 van 27. 12. 1985, blz. 29.

⁽¹¹⁾ PB nr. L 350 van 27. 12. 1985, blz. 25.

⁽¹²⁾ PB nr. C 316 van 1. 12. 1986, blz. 1.

schap voor de ontwikkeling van nieuwe en hernieuwbare energiebronnen heeft aangenomen;

Overwegende dat de Raad op 19 oktober 1987 Resolutie 87/C 238/01 ⁽¹⁾ over de voortzetting en uitvoering van een Europees communautair milieubeleid en milieu-actieprogramma (1987-1992) heeft aangenomen;

Overwegende dat de milieubescherming een belangrijke rol dient te spelen bij de opstelling van onderzoekprogramma's op het gebied van de energie;

Overwegende dat de uitvoering van het milieubeleid betekent dat, met name in het geval van bijzonder sterk verontreinigende energiebronnen, schone technologieën moeten worden ontwikkeld, onder meer door middel van passende onderzoekprogramma's;

Overwegende dat het Comité voor wetenschappelijk en technisch onderzoek (Crest) advies heeft uitgebracht over het voorstel van de Commissie;

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD:

Artikel 1

Voor de Europese Economische Gemeenschap wordt een specifiek programma voor onderzoek en technologische ontwikkeling op energiegebied — niet-nucleaire energie en rationeel energiegebruik — Joule genoemd, als omschreven in de bijlagen I en II, vastgesteld voor een periode van drie jaar en drie maanden, die begint op 1 januari 1989.

Artikel 2

Het bedrag dat noodzakelijk wordt geacht voor de uitvoering van het programma wordt geraamd op 122 miljoen ecu, inclusief de uitgaven voor 34 personeelsleden.

Een indicatief schema van de verdeling van deze middelen staat in bijlage II.

Artikel 3

De nadere bepalingen voor de uitvoering van het programma en de hoogte van de financiële bijdrage van de Gemeenschap staan in bijlage III.

Artikel 4

In het tweede jaar van de uitvoering van het programma legt de Commissie het Europese Parlement en de Raad een verslag

voor met een evaluatie van de tot dan toe bereikte resultaten. Indien nodig gaat dit verslag vergezeld van voorstellen voor wijziging of verlenging van het programma.

Aan het eind van het programma evalueert de Commissie de bereikte resultaten en brengt zij daarover verslag uit bij het Europese Parlement en de Raad.

Bovengenoemde verslagen worden opgesteld aan de hand van de in bijlage I van deze beschikking omschreven doelstellingen en overeenkomstig artikel 2, lid 2, van het in Besluit 87/516/Euratom, EEG neergelegde kaderprogramma.

Artikel 5

De Commissie is verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma.

De Commissie wordt bijgestaan door een comité van raadgevende aard, hierna te noemen „het Comité”, bestaande uit vertegenwoordigers van de Lid-Staten en voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.

In de door de Commissie gesloten contracten worden de rechten en verplichtingen van iedere partij vastgesteld, met name de regelingen voor verspreiding, bescherming en exploitatie van de onderzoekresultaten.

Artikel 6

1. De vertegenwoordiger van de Commissie legt het Comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het Comité brengt binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie advies uit over dit ontwerp, zo nodig door middel van een stemming.

2. Het advies wordt in de notulen van het Comité opgenomen; voorts heeft iedere Lid-Staat het recht te verzoeken dat zijn standpunt in de notulen wordt opgenomen.

3. De Commissie houdt zoveel mogelijk rekening met het door het Comité uitgebrachte advies. Zij brengt het Comité op de hoogte van de wijze waarop zij rekening heeft gehouden met dit advies.

Artikel 7

1. Wanneer er kaderovereenkomsten voor wetenschappelijke en technische samenwerking zijn gesloten tussen derde Europese landen en de Europese Gemeenschappen, kunnen in die landen gevestigde organisaties en ondernemingen, onder de overeenkomstig de procedures van artikel 6

⁽¹⁾ PB nr. C 328 van 7. 12. 1987, blz. 1.

vastgestelde voorwaarden en op basis van het criterium van wederzijds voordeel, deelnemen aan in het kader van dit programma opgezette projecten.

Artikel 8

Deze beschikking is gericht tot de Lid-Staten.

2. Buiten de Gemeenschap gevestigde contractanten die als partner deelnemen aan een in het kader van het programma opgezet project, komen niet in aanmerking voor middelen uit de financiële bijdrage van de Gemeenschap aan het programma. De contractanten moeten bijdragen in de algemene beheerskosten.

Gedaan te Brussel, 14 maart 1989.

Voor de Raad

De Voorzitter

J. SOLANA MADARIAGA

BIJLAGE I

DOELSTELLINGEN VAN HET PROGRAMMA

De doelstelling van dit programma, de ontwikkeling van energietechnologieën, vloeit rechtstreeks voort uit de energiestrategie van de Gemeenschap, waarvan het algemene doel is op lange termijn, tegen redelijke prijzen en met aandacht voor de milieu-effecten, de continuïteit van de energievoorziening te vergroten en de invoer van energie te doen afnemen. Ten aanzien van de desbetreffende technologieën dient daartoe de bijdrage — op middellange en lange termijn — van fossiele brandstoffen en nieuwe en hernieuwbare energiebronnen te worden vergroot en het energierendement en het rationele gebruik van energie aanzienlijk te worden verbeterd.

Deze hoofddoelstelling moet vergezeld gaan van onderzoekacties die erop gericht zijn een aanzienlijke vermindering te bewerkstelligen van de hinder en verontreiniging waarmee de productie en het gebruik van energie gepaard gaan.

De ontwikkeling van geavanceerde energietechnologieën moet het concurrentievermogen van de industrie, ook dat van de kleine en middelgrote ondernemingen in de Gemeenschap, stimuleren en vergroten en zodoende de economische en sociale samenhang van de Gemeenschap helpen verbeteren.

Deze doelstellingen kunnen worden bereikt door verdere ontwikkeling en ruimere beschikbaarheid van technieken, processen en produkten voor een rationeel gebruik van energie, door vooruitgang op het gebied van het schoner gebruik van vaste brandstoffen en koolwaterstoffen, een doeltreffender en meer economisch verantwoord gebruik van hernieuwbare energiebronnen en de ontwikkeling van energie- en milieumodellen.

BIJLAGE II

INHOUD VAN HET PROGRAMMA EN INDICATIEVE INTERNE VERDELING VAN DE MIDDELEN

	Voor de uitvoering van het programma noodzakelijke geachte middelen (in miljoen ecu)
1. ENERGIE- EN MILIEUMODELLEN	6
2. RATIONEEL GEBRUIK VAN ENERGIE	35
2.1. Energiebesparing in eindgebruiksectoren	
2.1.1. Gebouwen	
a) energiebesparing	
b) toepassingen van zonne-energie	
2.1.2. Verbrandingstechnologie	
2.1.3. Industrie	
2.2. Energieomzetting en -opslag	
2.2.1. Brandstofcellen	
a) voor grootschalige toepassingen	
b) voor kleinschalige toepassingen	
2.2.2. Hoge-temperatuursupergeleiders	
2.2.3. Opslag	
3. ENERGIE UIT FOSSIELE BRANDSTOFFEN	34
3.1. Koolwaterstoffen	
3.1.1. Exploratie- en verkenningstechnieken	
3.1.2. Onderzoek op het gebied van boringen	
3.1.3. Produktietechnieken	
3.1.4. Ondersteunende studies op het gebied van de offshore-winning	
3.1.5. Ontwikkeling en omzetting van aardgas	
3.1.6. Omzetting van koolwaterstoffen	
3.2. Vaste brandstoffen	
Gecombineerde cyclus-technologieën	
3.2.1. Wervelbedverbranding onder druk — gecombineerde cyclus	
3.2.2. Naverbranding — gecombineerde cyclus	
3.2.3. Circulerende atmosferische wervelverbranding — gecombineerde cyclus	
3.2.4. Kolenvergassing — gecombineerde cyclus	
3.2.5. Aanvullend O & O	
4. HERNIEUWBARE ENERGIE	47
4.1. Energie uit zonnestraling en aanverwante energiebronnen	
4.1.1. Windenergie	
4.1.2. Fotovoltaïsche omzetting	
4.1.3. Energie uit waterkracht	
4.1.4. Biomassa	
4.2. Geothermische energie en diepe geologie	
4.2.1. Geothermische energie	
4.2.2. Diepe geologie	
TOTAAL	122 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Waarvan 13,727 miljoen ecu voor personeelskosten en administratieve kosten, met inbegrip van de kosten voor coördinatiewerkzaamheden en voor personeel dat „intra muros” onderzoek verricht voor subprogramma 1.

*BIJLAGE III***UITVOERING VAN HET PROGRAMMA EN PERCENTAGE VAN DE FINANCIËLE DEELNAME DOOR DE GEMEENSCHAP**

Het programma bestaat uit onderzoekwerkzaamheden die worden uitgevoerd in de vorm van onderzoekcontracten voor gezamenlijke rekening die worden gegund na een selectieprocedure op basis van een in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekendgemaakte uitnodiging tot inschrijving. Het programma kan ook worden uitgevoerd in de vorm van studiecontracten, gecoördineerde werkzaamheden en toelagen voor opleiding en mobiliteit.

Aan het programma kan worden deelgenomen door industriële ondernemingen — met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen —, onderzoekinstellingen, universiteiten, afzonderlijke personen of combinaties daarvan, die in de Gemeenschap zijn gevestigd.

Onderzoekprojecten voor gezamenlijke rekening moeten in de regel worden uitgevoerd door deelnemers uit meer dan een Lid-Staat.

In het geval van contracten voor gezamenlijke rekening bedraagt de bijdrage van de Gemeenschap in principe 50 % van de totale uitgaven. In andere gevallen, wanneer universiteiten en onderzoekinstellingen projecten uitvoeren, kan de Gemeenschap tot 100 % van de daaraan verbonden extra kosten voor haar rekening nemen.

BESCHIKKING VAN DE RAAD

van 14 maart 1989

tot vaststelling van een specifiek programma voor onderzoek en technologische ontwikkeling op het gebied van industriële fabricagetechnologieën en toepassingen van geavanceerde materialen (Brite/Euram) (1989 – 1992)

(89/237/EEG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 130 Q, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie ⁽¹⁾,

In samenwerking met het Europese Parlement ⁽²⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité ⁽³⁾,

Overwegende dat artikel 130 K van het Verdrag bepaalt dat het kaderprogramma ten uitvoer moet worden gelegd door middel van specifieke programma's die binnen elke actie worden ontwikkeld;

Overwegende dat de Raad bij Besluit 87/516/Euratom, EEG ⁽⁴⁾, gewijzigd bij Besluit 88/193/EEG, Euratom ⁽⁵⁾, een kaderprogramma van communautaire werkzaamheden op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling (1987 – 1991) heeft vastgesteld waarin is voorzien in acties op het gebied van wetenschap en technologie voor fabricage en geavanceerde materialen;

Overwegende dat in dat besluit wordt bepaald dat een specifieke doelstelling van het communautaire onderzoek erin bestaat de wetenschappelijke en technologische grondslag van de Europese industrie te versterken en haar aan te moedigen om haar internationale concurrentiepositie te verbeteren, en dat een communautaire actie gerechtvaardigd is als het onderzoek er onder meer toe bijdraagt de economische en sociale samenhang van de Gemeenschap te versterken en de harmonische ontwikkeling van de Gemeenschap in haar geheel te bevorderen, zonder dat de doelstelling van wetenschappelijke en technische kwaliteit uit het oog wordt verloren; dat het de bedoeling is dat het Brite/Euram-programma tot de verwezenlijking van deze doelstellingen zal bijdragen;

Overwegende dat bij Besluit 85/196/EEG ⁽⁶⁾, gewijzigd bij Besluit 88/108/EEG ⁽⁷⁾, de Raad een eerste meerjarenprogramma van de Europese Economische Gemeenschap voor onderzoek en ontwikkeling op het gebied van fundamenteel technologisch onderzoek en de toepassing van nieuwe technologieën (Brite, 1985 – 1988) heeft vastgesteld;

⁽¹⁾ PB nr. C 228 van 3. 9. 1988, blz. 3 en
PB nr. C 19 van 25. 1. 1989, blz. 10.

⁽²⁾ PB nr. C 326 van 19. 12. 1988, blz. 150 en
PB nr. C 69 van 20. 3. 1989.

⁽³⁾ PB nr. C 56 van 6. 3. 1989, blz. 14 en advies uitgebracht op 22 februari 1989 (nog niet verschenen in het Publikatieblad).

⁽⁴⁾ PB nr. L 302 van 24. 10. 1987, blz. 1.

⁽⁵⁾ PB nr. L 89 van 6. 4. 1988, blz. 35.

⁽⁶⁾ PB nr. L 83 van 25. 3. 1985, blz. 8.

⁽⁷⁾ PB nr. L 59 van 4. 3. 1988, blz. 23.

Overwegende dat de Raad bij Besluit 86/235/EEG ⁽⁸⁾ een onderzoekprogramma op het gebied van materialen (grondstoffen en geavanceerde materialen) (1986 – 1989) heeft vastgesteld;

Overwegende dat projecten voor gericht fundamenteel onderzoek dienen te worden gesteund in gevallen waarin de industriële ontwikkeling wordt belemmerd door een gebrek aan fundamenteel-wetenschappelijke kennis,

Overwegende dat op de door de industrie getoonde belangstelling voor transnationale samenwerking adequaat dient te worden gereageerd;

Overwegende dat de kleine en middelgrote ondernemingen (KMO) zoveel mogelijk bij de ontwikkeling van industriële technologieën moeten worden betrokken door rekening te houden met de bijzondere en specifieke behoeften, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de doelstelling inzake de wetenschappelijke en technische kwaliteit van het programma;

Overwegende dat het passend is precommercieel onderzoek op luchtvaartgebied te ondernemen om te voldoen aan de technologische behoeften op middellange en lange termijn; dat bij dat onderzoek vooral rekening dient te worden gehouden met economische, veiligheids- en milieu-aspecten;

Overwegende dat het industriële en transnationale karakter van het programma moet worden benadrukt door projecten op het gebied van toegepast onderzoek te eisen waarbij ten minste twee industriële partners uit twee verschillende Lid-Staten zijn betrokken;

Overwegende dat de industriële aard van het programma moet worden gegarandeerd door projecten op het gebied van gericht fundamenteel onderzoek te eisen, die door ten minste twee onafhankelijke ondernemingen worden gesteund;

Overwegende dat organisaties uit niet-communautaire Europese landen die met de Gemeenschap wetenschappelijke en technische samenwerkingsovereenkomsten hebben gesloten met betrekking tot industrie-gerichte onderzoek- en ontwikkelingsprojecten, door onder passende voorwaarden deel te nemen, kunnen bijdragen tot het concurrentievermogen van de industrie in haar geheel;

Overwegende dat de uitvoering van gecoördineerde acties in het kader van Cost een wezenlijke aanvulling vormt op de industrie-gerichte onderzoek- en ontwikkelingsprojecten;

Overwegende dat het Comité voor wetenschappelijk en technisch onderzoek (Crest) advies heeft uitgebracht over het voorstel van de Commissie,

⁽⁸⁾ PB nr. L 159 van 14. 6. 1986, blz. 36.

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD:

Artikel 1

Voor de Europese Economische Gemeenschap wordt een specifiek programma voor onderzoek en technologische ontwikkeling op het gebied van industriële fabricagetechnologieën en toepassingen van geavanceerde materialen, als omschreven in bijlage I, vastgesteld voor een periode van vier jaar die begint op 1 januari 1989.

Artikel 2

Het bedrag dat noodzakelijk wordt geacht voor de uitvoering van het programma wordt geraamd op 499,5 miljoen ecu, inclusief de uitgaven voor personeelsleden, die niet hoger mogen liggen dan 4,5 % van de communautaire bijdrage.

Een indicatief schema van de interne verdeling van deze middelen staat in bijlage IV.

Artikel 3

De nadere bepalingen voor de uitvoering van het programma en de hoogte van de financiële bijdrage van de Gemeenschap staan in bijlage II.

Artikel 4

1. In het derde jaar van uitvoering wordt het programma door de Commissie opnieuw bezien; deze legt een verslag over het resultaat van dit onderzoek aan het Europese Parlement en de Raad voor. Indien nodig gaat dit verslag vergezeld van voorstellen voor wijziging of verlenging van het programma.

In het tweede jaar zal het luchtvaartonderzoek opnieuw worden bezien.

2. Aan het einde van het programma evalueert de Commissie de bereikte resultaten en brengt zij daarover verslag uit bij het Europese Parlement en de Raad.

3. De bovenvermelde verslagen worden opgesteld aan de hand van de in bijlage III bij deze beschikking omschreven doelstellingen en overeenkomstig artikel 2, lid 2, van het in Besluit 87/516/Euratom, EEG neergelegde kaderprogramma.

Artikel 5

1. De Commissie is verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma.

2. De Commissie wordt bijgestaan door een comité, hierna te noemen „het Comité”, bestaande uit vertegenwoordigers van de Lid-Staten en voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.

3. In de door de Commissie gesloten contracten worden de rechten en verplichtingen van iedere partij vastgesteld, met name de regelingen voor verspreiding, bescherming en exploitatie van de onderzoekresultaten.

Artikel 6

1. Ten aanzien van het onderzoek op de gebieden genoemd in de punten 1 tot en met 4 van bijlage I is de volgende procedure van toepassing:

- i) De vertegenwoordiger van de Commissie legt het Comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het Comité brengt binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie advies uit over dit ontwerp, zo nodig door middel van een stemming.
- ii) Het advies wordt in de notulen van het Comité opgenomen; voorts heeft iedere Lid-Staat het recht te verzoeken dat zijn standpunt in de notulen wordt opgenomen.
- iii) De Commissie houdt zoveel mogelijk rekening met het door het Comité uitgebrachte advies. Zij brengt het Comité op de hoogte van de wijze waarop zij rekening heeft gehouden met dit advies.

2. Ten aanzien van het onderzoek op het gebied genoemd in punt 5 van bijlage I is de volgende procedure van toepassing:

- i) De vertegenwoordiger van de Commissie legt het Comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het Comité brengt advies uit over dit ontwerp binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie. Het Comité spreekt zich uit met de meerderheid van stemmen die in artikel 148, lid 2, van het Verdrag is voorgeschreven voor de aanneming van de besluiten die de Raad op voorstel van de Commissie dient te nemen. Bij de stemming in het Comité worden de stemmen van de vertegenwoordigers van de Lid-Staten gewogen overeenkomstig genoemd artikel. De voorzitter neemt niet aan de stemming deel.
- ii) De Commissie stelt de beoogde maatregelen vast wanneer zij in overeenstemming zijn met het advies van het Comité.
- iii) Wanneer de beoogde maatregelen niet in overeenstemming zijn met het advies van het Comité of indien geen advies is uitgebracht, dient de Commissie onverwijld bij de Raad een voorstel in betreffende de te nemen maatregelen. De Raad besluit met gekwalificeerde meerderheid van stemmen.
- iv) Indien de Raad, na het verstrijken van een periode die in geen geval langer mag zijn dan twee maanden vanaf de datum van indiening van het voorstel, geen besluit heeft genomen, worden de voorgestelde maatregelen door de Commissie aangenomen.

Artikel 7

De procedures van artikel 6, leden 1 en 2, hebben, behoudens het bepaalde in deze leden, met name betrekking op:

- de opstelling van het werkprogramma voor onderzoek op het gebied genoemd in punt 5 van bijlage I;
- de wetenschappelijke en technische evaluatie van ontvangen voorstellen;
- afwijkingen van de in bijlage II uiteengezette wijze van uitvoering;
- deelneming aan projecten door niet-communautaire organisaties of ondernemingen als bedoeld in artikel 8;
- aanpassingen van de in bijlage IV weergegeven indicatieve interne verdeling van de middelen;
- de te nemen maatregelen voor de evaluatie van het programma;
- de regelingen voor verspreiding, bescherming en exploitatie van de resultaten van het uit hoofde van het programma verrichte onderzoek,

Artikel 8

1. Wanneer er kaderovereenkomsten voor wetenschappelijke en technische samenwerking zijn gesloten tussen derde Europese landen en de Europese Gemeenschappen, kunnen in die landen gevestigde organisaties en ondernemingen, op basis van het criterium van wederzijds voordeel, deelnemen aan in het kader van dit programma opgezette projecten.

2. Buiten de Gemeenschap gevestigde contractanten die als partner deelnemen aan een in het kader van het programma opgezet project, komen niet in aanmerking voor middelen uit de financiële bijdrage van de Gemeenschap aan het programma. De contractanten moeten bijdragen in de algemene beheerskosten.

Artikel 9

De Commissie zorgt ervoor dat procedures worden ingesteld voor een goede samenwerking met Cost-werkzaamheden die verband houden met de door het programma bestreken onderzoeksgebieden, door zorg te dragen voor een geregelde uitwisseling van informatie tussen het Comité en het desbetreffende Cost-beheerscomité.

Artikel 10

Deze beschikking is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te Brussel, 14 maart 1989.

Voor de Raad

De Voorzitter

J. SOLANA MADARIAGA

BIJLAGE I

KORTE INHOUD EN DOELSTELLINGEN VAN HET PROGRAMMA

1. TECHNOLOGIE VAN GEAVANCEERDE MATERIALEN

De werkzaamheden op dit gebied zullen worden geconcentreerd op de ontwikkeling van nieuwe en betere materialen en materiaalbewerkingen ten behoeve van een brede scala van mogelijke toepassingen met uitzondering van die welke direct verband houden met informatietechnologie (IT). Deze vallen onder het bij Besluit 84/130/EEG ⁽¹⁾ aangenomen Esprit-programma ⁽²⁾.

Het betreft met name:

1.1. Metallische materialen en metallische matrixcomposieten

Doelstellingen:

- langere levensduur van onderdelen;
- hogere bedrijfstemperaturen met het oog op een hoger thermisch rendement;
- betere en effectievere materiaalbewerkingstechnieken.

1.2. Materialen voor magnetische, optische, elektrische toepassingen en supergeleiding

Doelstelling:

- beter materialen en materiaalbewerkingstechnieken ten behoeve van optische, magnetische en elektrische toepassingen en supergeleiding.

1.3. Niet-metallische materialen voor toepassing bij hoge temperaturen

Doelstellingen:

- ontwerp methodologieën voor op keramische materialen gebaseerde produkten, glassoorten en amorfe materialen;
- betere monolitische en keramische composietmaterialen en metaal/keramiek-interfaces voor industriële toepassingen;
- betere bewerkingstechnieken en kwaliteitscontrolestrategieën.

1.4. Polymeren en organische matrixcomposieten

Doelstellingen:

- ontwikkeling van polymeren voor specifieke toepassingen;
- efficiëntere procestechnieken voor onderdelen die uit polymeren en op polymeren gebaseerde matrixcomposieten zijn vervaardigd;
- ontwerpregels voor de specificatie en vervaardiging van polymeren en composietmaterialen voor technische doeleinden;
- nieuwe polymeren die beter te recyclen zijn;
- betere produktbewakingstechnieken.

1.5. Materialen voor speciale toepassingen

Doelstelling:

- betere materialen en materiaalbewerkingstechnieken voor speciale toepassingen.

2. ONTWERP-METHODOLOGIE EN PRODUKT- EN PROCESBEWAKING

Hierbij gaat het om de ontwikkeling van technieken ter verbetering van de produktkwaliteit en de betrouwbaarheid en onderhoudbaarheid van constructies en fabricagesystemen door middel van duidelijkere ontwerpdoelstellingen zowel voor produkten als processen en scherpere criteria aan de hand waarvan deze eigenschappen worden gemeten. De toepassing van materialen in sensoren en de beperking van de totale kosten van sensoren gedurende de totale levensduur behoren ook tot dit gebied. Het geheel vormt een

⁽¹⁾ PB nr. L 67 van 9. 3. 1984, blz. 54.

⁽²⁾ In het kader van Esprit worden bij voorbeeld nieuwe materialen ontwikkeld ten behoeve van magnetische, magnetisch-optische en optische dunne films voor sensoren, registratiemedia en -koppen en optische lagen, alsmede specifieke materialen voor de opto-elektronika en keramische materialen en polymeren voor IC-behuizingen, specifieke substraten en supergeleidende dunne films voor zwakstroomtoepassingen en -bouwstenen.

aanvulling op de werkzaamheden in het kader van de communautaire IT-programma's, waarin aandacht wordt besteed aan on-line-besturing, met inbegrip van bewaking en diagnostiek, preventief onderhoud en kwaliteitsbewaking.

Het betreft met name:

2.1. Kwaliteit, betrouwbaarheid en onderhoudbaarheid in de industrie

Doelstellingen:

- betere meting van de prestatie van fabricageprocessen in een groot aantal industrietakken;
- een beter en meer voorspelbaar gedrag van produkten, zowel in fysisch opzicht als in relatie tot de omgeving;
- betere kwaliteitscontrolestrategieën;
- ontwerpregels met het oog op de betrouwbaarheid en onderhoudbaarheid van onderdelen, constructies en systemen, waaronder machines die onder uiteenlopende omstandigheden moeten functioneren.

2.2. Proces- en produktbewaking

Doelstellingen:

- beperking van de totale kosten over de gehele levensduur van sensorsystemen voor procesbesturing;
- benutting van de materiaaleigenschappen in sensortoepassingen;
- gebruik van geavanceerde meettechnieken met het oog op een rendabeler topologie-onderzoek;
- betere vermogensregeling bij industriële toepassingen;
- betere niet destructieve testmethoden ten behoeve van de produktbewaking.

3. TOEPASSING VAN FABRICAGETECHNIEKEN

Op dit gebied moet worden vastgesteld wat de behoeften zijn van de produktindustrie, met name in de minder geavanceerde sectoren, waarin dikwijls voornamelijk kleine en middelgrote ondernemingen actief zijn. Vervolgens moet op deze behoeften worden ingespeeld. Naar verwachting zal modellering van fysische processen de vooruitgang zeer ten goede komen. Ook zal aandacht worden besteed aan de toepassing van flexibele materialen, een uitdaging voor de industrie. De werkzaamheden zullen zich voornamelijk concentreren op produkt- en procesontwikkeling, waarbij overdracht en aanpassing van reeds in andere sectoren toegepaste technologie plaatsvindt. Dit moet een aanvulling vormen op de activiteiten in het kader van Esprit, waarbij IT-systemen voor geavanceerde fabricage en CIM-systemen worden ontwikkeld.

Het betreft met name:

3.1. Modernisering van de fabricagetechnieken

Doelstellingen:

- bepaling van de middelen tot verbetering van fabricagetechnieken in specifieke sectoren;
- overdracht en aanpassing van reeds in andere sectoren toegepaste technologie.

3.2. Fabricageprocessen voor flexibele materialen

Doelstellingen:

- grotere flexibiliteit van processen;
- beperking van de materiaalverspilling;
- hogere kwaliteit van het proces en het produkt.

4. TECHNIEKEN VOOR FABRICAGEPROCESSEN

Betere technieken die kunnen worden gebruikt voor bewerking, verbinding en montage, bij oppervlaktebehandeling, chemische processen en deeltjestehnologie zijn van fundamenteel belang voor de industrie. De ontwikkeling van deze processen is essentieel voor de handhaving van de concurrentiepositie in de produktindustrie.

Het betreft met name:

4.1. Oppervlaktebehandeling

Doelstellingen:

- rendabele oppervlaktebewerkingen voor industriële toepassingen;
- kwaliteitsbewakings- en controletechnieken voor het oppervlaktebehandelingsproces.

4.2. Bewerking, verbinding en montage

Doelstellingen:

- betere methodologieën voor bewerkings- en montageprocessen;
- betere verbindingstechnieken ten einde de betrouwbaarheid te verhogen en de uitval te verlagen;
- testmethoden voor las- en lijmverbindingen ten einde de betrouwbaarheid en de voorspelbaarheid van het praktijkgedrag te verhogen;
- ontwerpmethodologie voor verbindingen;
- beter inzicht in de bundel/werkstuk-interactie bij industriële energiebundelprocessen.

4.3. Chemische processen

Doelstellingen:

- hogere voorspelbaarheid en opbrengst van chemische processen;
- membraanmaterialen met betere eigenschappen;
- effectievere membraanprocessen;
- nieuwe scheidingssystemen voor gevaarlijke milieus.

4.4. Partikel- en poederprocédés

Doelstellingen:

- betere technieken voor de produktie van deeltjes ten einde de vorm, structuur en stabiliteit van het produkt te optimaliseren;
- rendabele technieken voor de partikelgrootteselectie en de verhoging van de procesopbrengst;
- betere aanpak bij het manipuleren en scheiden van deeltjes;
- rendabele processen voor kleine hoeveelheden poeders van hoge kwaliteit.

5. SPECIFIEKE ACTIVITEITEN BETREFFENDE DE LUCHTVAART

Deze sector heeft betrekking op precommercieel onderzoek op technologische gebieden die van het allergrootste belang zijn voor de luchtvaart (met name vliegtuigen en helicopters) en die nog niet door andere sectoren van het programma worden bestreken.

5.1. Aërodynamica

Doelstellingen:

- analyse en optimalisering van supersonische vliegtuigconfiguraties, met inbegrip van een raming inzake de hittebelasting en aërothermodynamica;
- onderzoek naar de laminaire stromingstechnologie;
- ontwikkeling van numerieke methoden;
- integratie van gecomputeriseerde ontwerp-technologieën.

5.2. Akoestiek

Doelstellingen:

- identificatie, voorspelling en vermindering van de geluidsbronnen;
- basisonderzoek naar geluidsvermoeding en gerelateerde schadetolerantie bij geavanceerde composietmaterialen;
- onderzoek naar verschillende constructiemethoden;
- ontwikkeling en toepassing van simulatiemodellen voor responsieberekeningen bij geselecteerde akoestische belastingen.

5.3. Boordsystemen en uitrusting*Doelstellingen:*

- integratie en werking van moderne systemen en uitrusting en overeenkomstige nieuwe constructies;
- onderzoek betreffende het gebruik van intelligente, op kennis gebaseerde boordsystemen (IKBS: Intelligent Knowledge Based Systems);
- onderzoek naar het denkbeeld van „volledig elektrische toestellen”.

5.4. Voortstuwingssystemen*Doelstellingen:*

- integratie van geavanceerde propeller- en propeller-rotorsystemen;
 - verschaffen van wiskundige modellen voor verschillende ontwerpevaluaties;
 - specificatie en design van windtunnelmodellen en hun onderdelen;
 - specifieke aspecten van verbranding in motoren met luchtaanzuiging.
-

BIJLAGE II

WIJZE VAN UITVOERING VAN HET PROGRAMMA EN HET PERCENTAGE VAN FINANCIËLE DEELNAME DOOR DE GEMEENSCHAP

De Commissie zal het programma uitvoeren op basis van de in bijlage I gedetailleerd weergegeven wetenschappelijke en technische inhoud.

De Commissie zal in die verschillende talen van de Gemeenschap informatiepakketten verspreiden die de uitnodigingen tot inschrijving zullen vergezellen, ten einde voor de ondernemingen, universiteiten en onderzoekcentra in de verschillende Lid-Statens gelijke kansen te garanderen.

Het programma wordt voornamelijk uitgevoerd in de vorm van onderzoekcontracten voor gezamenlijke rekening die worden gegund na een selectieprocedure op basis van in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekendgemaakte uitnodigingen tot inschrijving.

Deelnemers kunnen zijn: in de Gemeenschap gevestigde industriële organisaties, onderzoekinstellingen en universiteiten. Elke contractant dient een specifieke bijdrage aan de projecten te leveren. Van de contractanten wordt verwacht dat zij een aanzienlijk deel van de kosten zelf dragen; de Gemeenschap kan als regel 50 % daarvan voor haar rekening nemen.

Industrieel toegepast onderzoek

Industrieel toegepast onderzoek met een precommercieel karakter zal voornamelijk worden gesteund in de vorm van projecten voor gezamenlijke rekening. Aan ieder project moeten ten minste twee van elkaar onafhankelijke industriële bedrijven deelnemen uit verschillende Lid-Statens. Verwacht wordt dat iedere partner een belangrijke bijdrage levert aan het project. De partners bij het contract dragen zelf een aanzienlijk deel van de kosten; de Gemeenschap kan als regel tot 50 % daarvan voor haar rekening nemen. In andere gevallen, wanneer universiteiten en onderzoekinstellingen projecten uitvoeren, kan de Gemeenschap, binnen bovengenoemde grenzen van haar financiële bijdrage, tot 100 % van de daaraan verbonden extra kosten voor haar rekening nemen.

Gezien de belangrijke rol van de kleine en middelgrote ondernemingen bij de ontwikkeling van de productiebasis van de Gemeenschap en de verdiensten van hun deelneming aan het programma onderzoekt de Commissie in overleg met het Comité hoe onderzoekinstellingen in het programma het best kunnen fungeren om in de O & O-behoeften van de kleine en middelgrote ondernemingen te voorzien. De projecten moeten ten minste werkzaamheden voor tien manjaren omvatten, een realistisch minimum voor een efficiënt samenwerkingsproject, terwijl de totale projectkosten van 1 tot 3 miljoen ecu moeten bedragen.

Gericht fundamenteel onderzoek

Aan projecten op het gebied van gericht fundamenteel onderzoek nemen ten minste twee in verschillende Lid-Statens gevestigde partners deel. Wanneer de partners universiteiten of onderzoekinstellingen zijn, moet het project worden gesteund door ten minste twee wettelijk onafhankelijke industriële ondernemingen en kan de Gemeenschap tot 100 % van de marginale kosten van de universiteiten en onderzoekinstellingen dragen. De projecten moeten ten minste werkzaamheden voor tien manjaren omvatten en de totale projectkosten moeten van 0,4 tot 1 miljoen ecu belopen.

Uitvoerbaarheidspremies voor kleine en middelgrote ondernemingen

De Commissie is voornemens een proefstelsel van uitvoerbaarheidspremies in te voeren, die de kleine en middelgrote ondernemingen moeten steunen bij het onderzoek naar de uitvoerbaarheid van een apparaat, procédé of concept als middel om hun status te verbeteren bij het zoeken naar een partner in het kader van een uitnodiging tot het indienen van voorstellen voor projecten voor gezamenlijke rekening. De Commissie zal tot 75 % (maximaal 25 000 ecu) van de kosten van het onderzoek over een periode van maximaal zes maanden steunen. De hoge eisen die bij de beoordeling worden gesteld, moeten garanderen dat de premies sterk concurrerend zijn en als prestigieus worden beschouwd.

Gecoördineerde werkzaamheden

Indien reeds werkzaamheden plaatsvinden die met nationale kredieten of volledig particuliere kredieten worden gesteund, kan de rol van de Commissie zich beperken tot het organiseren van de coördinatie van de werkzaamheden, waarbij de Gemeenschap alleen de kosten van die coördinatiewerkzaamheden financiert. Indien het evenwel in bepaalde gevallen duidelijk is dat strategisch belangrijke werkzaamheden meer dan eenvoudige coördinatie vereisen, kan de Commissie in overleg met het Comité een hogere Gemeenschapsfinanciering in overweging nemen.

Onderzoek betreffende de luchtvaart

Er wordt een werkprogramma opgesteld voor het bepalen van nauwkeurige doelstellingen en thema's die prioriteit hebben bij onderzoek op het gebied genoemd in punt 5 van bijlage I.

De Commissie zal aan de hand van het werkprogramma uitnodigingen tot inschrijving opstellen voor projecten op dit gebied.

Bij projecten op luchtvaartgebied moeten twee industriële ondernemingen uit verschillende Lid-Staten zijn betrokken. Bijzondere aandacht zal worden besteed aan de volgende punten:

- het onderzoek op dit gebied moet een aanvulling zijn van activiteiten uit hoofde van het programma van de Lid-Staten en de activiteiten die lopen in andere kaders van Europese transnationale samenwerking, inclusief Eureka;
- deelneming van onderzoekinstellingen, universiteiten en kleine en middelgrote ondernemingen;
- optimale voordelen voor technologische gebieden buiten de luchtvaartsector.

De regels betreffende de financiering van industrieel toegepast onderzoek en gericht fundamenteel onderzoek zijn, waar mogelijk, van toepassing op de financiering van onderzoekprojecten betreffende de luchtvaart.

BIJLAGE III

DOELSTELLINGEN EN CRITERIA VOOR DE EVALUATIE VAN HET PROGRAMMA

De resultaten aan de hand waarvan het programma wordt geëvalueerd, moeten in de lijn liggen van de programmadoelstellingen en de ruimere doelstellingen van het kaderprogramma.

1. Aangezien het verbeteren van de concurrentiepositie van de industrie in de Gemeenschap de voornaamste doelstelling is, moet bij de evaluatie worden nagegaan in hoeverre:
 - de projecten zijn geselecteerd aan de hand van geloofwaardige en meetbare industriële criteria;
 - de gesteunde werkzaamheden hebben geleid tot belangrijke produkt- of procesontwikkelingen.
2. Een volgende doelstelling is het aanmoedigen van transnationale samenwerking bij strategisch industrieel onderzoek. Bij de evaluatie moet worden nagegaan in hoeverre:
 - er vóór en na de voltooiing van het project samenwerkingsverbanden tussen de partners bestonden op het gebied van onderzoek, ontwikkeling, fabricage, marketing of opleiding van personeel.
3. Een verdere doelstelling van het programma is het bevorderen van de overdracht van technologie over de grenzen van de Gemeenschap en de sectoren heen, met name tussen sectoren waarin kleine en middelgrote ondernemingen het overwicht hebben. Bij de evaluatie moet worden nagegaan in hoeverre:
 - kleine en middelgrote ondernemingen gebruik hebben gemaakt van technologieën en nieuwe materialen die zijn voortgekomen uit met succes voltooide projecten;
 - verwezenlijkingen door octrooien worden beschermd of worden verspreid met het oog op een grotere bewustmaking van de Europese Onderzoek- en Technologiegemeenschap.

Bij de evaluatie van het luchtvaartonderzoek worden met name ook de volgende criteria gehanteerd:

- de bijdrage van dit onderzoek tot het concurrentievermogen van de Europese luchtvaartindustrie op technologisch gebied;
 - de voordelen die eruit voortvloeien voor andere technologische sectoren dan de luchtvaart;
 - de toegevoegde waarde van het in deze sector verricht communautair onderzoek.
4. In de ruimere context van het kaderprogramma moet de evaluatie worden uitgevoerd in het licht van alle selectiecriteria als beschreven in bijlage III van het in Besluit 87/516/Euratom, EEG neergelegde kaderprogramma, waaronder het bijdragen tot de versterking van de economische en sociale samenhang in de Gemeenschap.

De evaluatie gebeurt door onafhankelijke deskundigen.

BIJLAGE IV

INDICATIEVE INTERNE VERDELING VAN DE MIDDELEN

	%
I. ONDERZOEK- EN ONTWIKKELINGSSECTOREN	
1. Technologie van geavanceerde materialen	28
2. Ontwerpmethodologie en produktie- en procesbewaking	19
3. Toepassing van fabricagetechnieken	19
4. Technieken van fabricageprocédés	20
5. Specifieke activiteiten betreffende de luchtvaart	7
II. PERSONEELS- EN ADMINISTRATIEKOSTEN	
Personeelskosten	4,5
Administratiekosten	2,5
	100,0

Tussen 7 en 10 % van de begroting zal worden bestemd voor fundamenteel onderzoek op de bovenvermelde gebieden waar de industriële vooruitgang wordt belemmerd door zwakke punten in de basiswetenschap.

Maximaal 0,45 % van de beschikbare begrotingsmiddelen mag worden besteed aan de in bijlage II genoemde uitvoerbaarheidspremies.

BESCHIKKING VAN DE RAAD

van 14 maart 1989

tot vaststelling van een experimenteel plan van de Gemeenschap ter ondersteuning en vergemakkelijking van de toegang tot grote wetenschappelijke en technische faciliteiten en installaties van Europees belang

(89/238/EEG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD:

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 130 Q, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie,

In samenwerking met het Europese Parlement ⁽¹⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité ⁽²⁾,

Overwegende dat in artikel 130 K van het Verdrag is bepaald dat het kaderprogramma ten uitvoer wordt gelegd door middel van specifieke programma's die binnen elke actie worden ontwikkeld;

Overwegende dat in Besluit 87/516/Euratom, EEG van de Raad van 28 september 1987 betreffende het kaderprogramma van communautaire werkzaamheden op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling (1987 tot en met 1991) ⁽³⁾, laatstelijk gewijzigd bij Besluit 88/193/EEG, Euratom ⁽⁴⁾, het gebruik van grote installaties als een van de acties is vermeld;

Overwegende dat een van de doelstellingen van het streven van de Gemeenschap op het terrein van onderzoek en ontwikkeling gedurende de periode 1987-1991 wordt gevormd door het bevorderen van een beter gebruik van het menselijk potentieel in de Gemeenschap en het verbeteren van de benutting van grote wetenschappelijke en technische installaties door daaraan een Europese dimensie te geven;

Overwegende dat het onderhavige plan niet alleen aansluit bij het streven naar hoogwaardige wetenschappelijke resultaten, maar ook zal bijdragen tot versterking van de concurrentiepositie van de Gemeenschap op het gebied van onderzoek, en terzelfdertijd de economische en sociale samenhang in de Gemeenschap zal versterken;

Overwegende dat de Commissie erop toe zal zien dat het in het kader van dit plan verrichte onderzoek uitsluitend onder het toepassingsgebied van het Verdrag zal vallen, ook wanneer de gebruikte faciliteiten of installaties slechts gedeeltelijk door dat Verdrag worden bestreken;

Overwegende dat het Comité voor wetenschappelijk en technisch onderzoek (Crest) advies heeft uitgebracht over het voorstel van de Commissie.

Artikel 1

Er wordt een experimenteel plan van de Gemeenschap vastgesteld ter ondersteuning en vergemakkelijking van de toegang tot in de Gemeenschap gevestigde grote wetenschappelijke en technische faciliteiten en installaties, hierna het „Plan” te noemen, en nader omschreven in de bijlage, voor een periode van vier jaar te rekenen vanaf 1 januari 1989.

Artikel 2

1. Het Plan behelst een aantal tijdelijke financiële steunmaatregelen om de toegang tot in de Gemeenschap gelegen grote wetenschappelijke faciliteiten te vergemakkelijken en zodoende de exploitatie ervan te ontwikkelen.

2. Daartoe verstrekt de Gemeenschap financiële steun aan op grond van hun wetenschappelijke en technische kwaliteit gekozen activiteiten. Die activiteiten worden geselecteerd volgens de procedure van artikel 3 en moeten berusten op gemeenschappelijke voorstellen van de instellingen of instituten die verantwoordelijk zijn voor de faciliteiten, alsmede van de beoefenaars van de wetenschap of onderzoekers die daartoe toegang wensen te krijgen.

3. De financiële ondersteuning van de activiteiten door de Gemeenschap wordt gebruikt om, voor zover noodzakelijk, bij te dragen tot:

- de huishoudelijke kosten van de faciliteiten en, zo nodig, de kosten van de aanpassingen en/of speciale voorzieningen om te voldoen aan de doelstellingen van lid 1;
- de incidentele onkosten die met de activiteiten samenhangen;
- de uitgaven van beoefenaars van de wetenschap of onderzoekers, met inbegrip van mobiliteits- en reiskosten.

4. De beoefenaars van de wetenschap of onderzoekers die als gevolg van de financiële steun van de Gemeenschap in het kader van dit Plan toegang krijgen tot een faciliteit, moeten onderdanen zijn van een Lid-Staat. De krachtens het Plan toegekende financiële steun geldt alleen voor het verlenen van toegang tot een wetenschappelijke faciliteit aan beoefenaars van de wetenschap of onderzoekers die normaal geen toegang hebben tot de betrokken faciliteit.

⁽¹⁾ PB nr. C 167 van 27. 6. 1988, blz. 81 en
PB nr. C 69 van 20. 3. 1989.

⁽²⁾ PB nr. C 35 van 8. 2. 1988, blz. 1.

⁽³⁾ PB nr. L 302 van 24. 10. 1987, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB nr. L 89 van 6. 4. 1988, blz. 35.

5. Binnen een termijn van ten hoogste drie maanden na de selectie deelt de Commissie aan het Europese Parlement en de Raad de lijst mede van de wetenschappelijke installaties en onderzoekers die in het kader van het Plan financiële steun ontvangen.

6. De doelstellingen van het Plan en de wijze van uitvoering zijn opgenomen in de bijlage.

Artikel 3

1. De Commissie draagt zorg voor de uitvoering van het Plan.

2. De Commissie wordt bijgestaan door een comité van raadgevende aard, bestaande uit de vertegenwoordigers van de Lid-Staten en voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.

3. De Commissievertegenwoordiger legt het comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het comité brengt binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie advies uit over dit ontwerp, zo nodig door middel van een stemming.

Het advies wordt in de notulen opgenomen; voorts heeft iedere Lid-Staat het recht te verzoeken dat zijn standpunt in de notulen wordt opgenomen.

De Commissie houdt zoveel mogelijk rekening met het door het comité uitgebrachte advies. Zij brengt het comité op de hoogte van de wijze waarop zij rekening heeft gehouden met zijn advies.

Artikel 4

Het bedrag dat noodzakelijk wordt geacht voor de uitvoering van het Plan beloopt 30 miljoen ecu, met inbegrip van de uitgaven voor een personeelsbestand van drie functionarissen.

Artikel 5

Na dertig maanden dient de Commissie bij het Europese Parlement en de Raad een verslag in dat gebaseerd is op een evaluatie van de tot dan toe behaalde resultaten. Het verslag gaat vergezeld van voorstellen voor aanpassingen die in het licht van deze resultaten noodzakelijk kunnen zijn.

Na de voltooiing van het Plan doet de Commissie aan het Europese Parlement en de Raad een verslag toekomen over de uitvoering en de resultaten van het Plan.

De in de eerste en de tweede alinea bedoelde verslagen worden opgesteld in het licht van de in de bijlage bij deze beschikking uiteengezette precieze doelstellingen en overeenkomstig artikel 2, lid 2, van het Besluit 87/516/Euratom, EEG.

Artikel 6

Deze beschikking is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te Brussel, 14 maart 1989.

Voor de Raad

De Voorzitter

J. SOLANA MADARIAGA

BIJLAGE

DOELSTELLINGEN EN WIJZE VAN UITVOERING

Het Plan behelst een aantal tijdelijke financiële steunmaatregelen om de toegang tot grote wetenschappelijke en technische faciliteiten en installaties in de Gemeenschap aan te moedigen. Hiervoor kunnen alle onderzoekers in de exacte en de natuurwetenschappen in aanmerking komen die onderdaan zijn van een Lid-Staat.

1. DOELSTELLINGEN

De precieze doelstellingen van het Plan zijn:

- de toegang te stimuleren van onderzoekers die onderdaan zijn van een Lid-Staat tot in de Gemeenschap gelegen grote wetenschappelijke en technische installaties waartoe zij normaal geen toegang zouden hebben;
- de opleidingsmogelijkheden van Europese onderzoekers uit te breiden, zodat zij beter gebruik kunnen maken van grote wetenschappelijke en technische installaties;
- het gebruik van grote wetenschappelijke en technische faciliteiten in de Gemeenschap te ontwikkelen, zo nodig door aanpassing en/of toevoeging van speciale voorzieningen.

2. GEGADIGDEN

Voor financiële steun van de Gemeenschap komen in aanmerking:

- alle organisaties in de Gemeenschap die grote wetenschappelijke en technische voorzieningen of installaties bezitten die voor de exacte en de natuurwetenschappen van belang zijn;
- alle onderzoekers of ingenieurs die onderdaan zijn van een Lid-Staat en thans werkzaam zijn in een laboratorium van de overheid of de particuliere sector in een Lid-Staat. Alle gebieden van de exacte en de natuurwetenschappen komen in aanmerking.

3. PROCEDURE

3.1. Offerte-aanvraag en selectieprocedure

- a) De Commissie publiceert een oproep tot vooroffertes van organisaties of groepen van organisaties in de Gemeenschap die een of meer grote wetenschappelijke en technische installaties met experimentele en/of testfaciliteiten bezitten die ter beschikking zouden kunnen worden gesteld van beoefenaars van de wetenschap of onderzoekers die tot dusver geen gebruik konden maken van die faciliteiten.

De Commissie zorgt ervoor, dat de beoefenaars van de wetenschap en onderzoekers die in het kader van het Plan toegang tot de betrokken faciliteiten kunnen krijgen, worden geïnformeerd over de mogelijkheden die beschikbaar zullen komen. De vooroffertes van de personen die verantwoordelijk zijn voor de grote faciliteiten dienen vergezeld te gaan van een schriftelijke verklaring van de door potentiële nieuwe gebruikers getoonde belangstelling.

Alle informatie die betrekking heeft op offerte-aanvragen en de selectieprocedure wordt gelijktijdig gepubliceerd in de officiële talen van de Gemeenschap, ten einde gelijke voorwaarden voor deelneming aan dit Plan in alle Lid-Statens te waarborgen.

- b) De Commissie stelt een ontwerp-voorselectielijst van de vooroffertes op. Het in artikel 3 van de beschikking genoemde comité wordt van de offertes in kennis gesteld en brengt advies uit over de ontwerp-voorselectielijst overeenkomstig de procedure van artikel 3, lid 3, van de beschikking. De Commissie stelt vervolgens een voorselectielijst van de faciliteiten op, die in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekend wordt gemaakt.
- c) Op basis van de voorselectielijst vraagt de Commissie de betrokken installaties en potentiële gebruikers om „gezamenlijke voorstellen” te doen. De Commissie kan zo nodig bijstand verlenen bij het organiseren van vergaderingen met de personen die verantwoordelijk zijn voor de installaties en de potentiële gebruikers (financiering van gezamenlijke vergaderingen, enz.).
- d) De Commissie dient de lijst van de ingekomen gezamenlijke voorstellen bij het comité in; het comité brengt vervolgens, overeenkomstig de procedure van artikel 3, lid 3, van de beschikking, advies uit over de activiteiten met het oog op de financiële ondersteuning ervan uit hoofde van het Plan. Daarna gaat de Commissie over tot de definitieve selectie van de activiteiten waarvoor communautaire steun zal worden verleend.

3.2. Keuze van de installaties waarvoor communautaire steun wordt verleend

Selectiecriteria

Bij de beoordeling van de waarde van de communautaire steun wordt uitgegaan van een evaluatie van de ingediende offerte en worden de volgende criteria gehanteerd:

- a) *Kwaliteit van de faciliteit:*
 - specifieke kenmerken,
 - origineel of uniek karakter,
 - het up-to-date-zijn,
 - mogelijkheden tot experimenten of proeven,
 - beschikbare technische ondersteuning.
- b) *Door de potentiële gebruikers getoonde belangstelling:*
 - onderzoekers uit andere Lid-Statens dan die waarin de grote installatie zich bevindt, krijgen voorrang.
- c) *Kosten/baten-verhouding van de communautaire steun:*
 - aantal en kwaliteit van de faciliteiten die bij de installatie beschikbaar worden gesteld in ruil voor steun van de Gemeenschap.
- d) *Waarde voor de Gemeenschap:*
 - belang van de faciliteit vergeleken met het totale wetenschappelijke en technische potentieel van de Gemeenschap;
 - nut van de beschikbaar gestelde experimentele faciliteiten voor de verwezenlijking van de wetenschappelijke en technische doelstellingen van de Gemeenschap (eventueel verband met de sectoriële O & O-doelstellingen);
 - waarde van de faciliteit voor de versterking van het wetenschappelijk en technisch potentieel van bepaalde landen of regio's in de Gemeenschap.

3.3. Regeling voor de toekenning van communautaire steun aan de geselecteerde installaties

De Commissie sluit met de steunontvangende organisatie of instelling een overeenkomst, waarin het volgende wordt vastgesteld:

- de omvang van de communautaire financiering;
- de doeleinden waarvoor de gelden mogen worden gebruikt, met inbegrip van een begijfering van de toegangsmogelijkheden voor bezoekende beoefenaars van de wetenschap;
- de verplichtingen van de begunstigde organisatie.

De verplichtingen van de begunstigde organisatie behelzen onder meer:

- dat de apparatuur en installaties waarop de overeenkomst van toepassing is, gedurende een bepaalde periode van het jaar zonder extra kosten ter beschikking worden gesteld van onderzoekers die niet behoren tot de begunstigde organisatie of instelling;
- dat bezoekende beoefenaars van de wetenschap toegang krijgen tot de wetenschappelijke en technische ondersteunende diensten ter plaatse.

In de contracten wordt voorts gespecificeerd:

- de betaling uit communautaire middelen van alle door het Plan gedekte en voor financiering in aanmerking komende kosten ten behoeve van bezoekende beoefenaars van de wetenschap en onderzoekers;
- de wijze waarop de resultaten van het in het kader van de overeenkomst verrichte onderzoek zullen worden beschermd, verspreid en benut.

Tenslotte neemt de Commissie, in samenwerking met de betrokken installaties, de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de geselecteerde activiteiten onder optimale omstandigheden plaatsvinden (programmering, beschikbaarheid van de voorzieningen in termen van tijd, enz.).

3.4. Uitvoeringsrapport

Aan het einde van ieder jaar waarin de communautaire steun is verleend, brengt de begunstigde organisatie of instelling aan de Commissie verslag uit over de wijze waarop de toegekende gelden zijn besteed, alsmede over de resultaten van het gebruik dat de gastonderzoekers hebben gemaakt van de faciliteiten die hun in het kader van de met de Commissie ondertekende overeenkomst ter beschikking zijn gesteld.

BESCHIKKING VAN DE RAAD

van 14 maart 1989

tot vaststelling van een programma voor onderzoek en technologische ontwikkeling voor de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie op het gebied van de ontmanteling van nucleaire installaties (1989 – 1993)

(89/239/Euratom)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, inzonderheid op artikel 7,

Gezien het voorstel van de Commissie, ingediend na raadpleging van het Wetenschappelijk en Technisch Comité⁽¹⁾,

Gezien het advies van het Europese Parlement⁽²⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité⁽³⁾,

Overwegende dat bepaalde delen van nucleaire installaties onvermijdelijk radioactief worden tijdens het bedrijf; dat het daarom van essentieel belang is, doeltreffende oplossingen te vinden waarmee de veiligheid en de bescherming van zowel de bevolking als van het milieu tegen de potentiële gevaren die de ontmanteling van deze installaties meebrengt, kunnen worden verzekerd;

Overwegende dat het onderzoeksprogramma betreffende de ontmanteling van nucleaire installaties, dat is vastgesteld bij Besluit 84/60/Euratom⁽⁴⁾, positieve resultaten heeft opgeleverd en bemoedigende vooruitzichten biedt;

Overwegende dat de wetenschappelijke en technische basis die noodzakelijk is voor het verbeteren van de veiligheids- en beschermingsaspecten en de economische evaluatie van ontmanteling verder versterkt moeten worden, met name door de demonstratie van relevante technieken;

Overwegende dat de ervaring die wordt verkregen bij de ontmanteling van de eerste grote nucleaire installatie in de Gemeenschap aan alle Lid-Staten ter beschikking moet worden gesteld, behoudens de bepalingen van de tweede titel, hoofdstuk II, van het Verdrag;

Overwegende dat de Raad bij Besluit 87/516/Euratom, EEG⁽⁵⁾, gewijzigd bij Besluit 88/193/EEG, Euratom⁽⁶⁾, een kaderprogramma van communautaire werkzaamheden op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling (1987 tot en met 1991) heeft vastgesteld, waarin onder andere de noodzaak voor verdere actie op het gebied van de ontmanteling van nucleaire installaties wordt erkend,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD:

Artikel 1

Voor de duur van vijf jaar, te rekenen vanaf 1 januari 1989, wordt het in bijlage I omschreven programma voor onderzoek en technologische ontwikkeling voor de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie op het gebied van de ontmanteling van nucleaire installaties vastgesteld.

Artikel 2

Het bedrag dat noodzakelijk wordt geacht voor de uitvoering van het programma beloopt 31,5 miljoen ecu, met inbegrip van de uitgaven voor een personeelsbestand van vijf personen.

De indicatieve interne verdeling van deze middelen is opgenomen in bijlage I.

Artikel 3

De uitvoeringsbepalingen van het programma en de hoogte van de financiële bijdrage van de Gemeenschap zijn opgenomen in bijlage II.

Artikel 4

De Commissie is verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma. Zij wordt bijgestaan door het bij Besluit 84/338/Euratom, EGKS, EEG van de Raad van 29 juni 1984 inzake structuren en procedures voor beheer en coördinatie van de communautaire onderzoek-, ontwikkelings- en demonstratiewerkzaamheden⁽⁷⁾ opgerichte Raadgevend Comité inzake Beheer en Coördinatie CBC6 „Kernsplijtingsenergie – Splijtstofcyclus/Behandeling en opslag van radioactieve afvalstoffen”.

In de door de Commissie gesloten contracten worden de rechten en verplichtingen van elke partij vastgesteld, met name de regelingen voor verspreiding, bescherming en exploitatie van de onderzoekresultaten.

Artikel 5

In de loop van het derde jaar van het programma beoordeelt de Commissie het programma en dient zij een rapport in bij het Europese Parlement, de Raad en het Economisch en

⁽¹⁾ PB nr. C 250 van 24. 9. 1988, blz. 7.

⁽²⁾ PB nr. C 69 van 20. 3. 1989.

⁽³⁾ Advies uitgebracht op 22 februari 1989 (nog niet verschenen in het Publikatieblad).

⁽⁴⁾ PB nr. L 36 van 8. 2. 1984, blz. 23.

⁽⁵⁾ PB nr. L 302 van 24. 10. 1987, blz. 1.

⁽⁶⁾ PB nr. L 89 van 6. 4. 1988, blz. 35.

⁽⁷⁾ PB nr. L 177 van 4. 7. 1984, blz. 25.

Sociaal Comité inzake de resultaten daarvan; indien nodig dient zij tevens een voorstel in tot wijziging of verlenging van het programma.

Aan het einde van het programma verricht de Commissie een evaluatie van de behaalde resultaten en dient zij hierover een rapport in bij het Europese Parlement en de Raad.

De in de eerste en de tweede alinea genoemde rapporten worden opgesteld in het licht van de criteria beschreven in bijlage III van deze beschikking en overeenkomstig artikel 2, lid 2, van Besluit 87/516/Euratom, EEG.

Artikel 6

De Commissie wordt overeenkomstig artikel 101 van het Verdrag gemachtigd te onderhandelen over akkoorden of

overeenkomsten met een derde land, een internationale organisatie of met een onderdaan van een derde staat om hen geheel of gedeeltelijk bij dit programma te betrekken.

Artikel 7

Deze beschikking is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te Brussel, 14 maart 1989.

Voor de Raad

De Voorzitter

J. SOLANA MADARIAGA

BIJLAGE I

INHOUD VAN HET PROGRAMMA EN INDICATIEVE INTERNE VERDELING VAN DE MIDDELEN

Het doel van het programma is de gemeenschappelijke ontwikkeling van een systeem voor het beheer van buiten bedrijf gestelde nucleaire installaties en van de radioactieve afvalstoffen die vrijkomen bij de ontmanteling, dat in de verschillende etappes aan de bevolking en het milieu de best mogelijke bescherming zal bieden. Het programma zal de demonstratie van relevante technologieën behelzen.

	Indicatieve verdeling van de middelen met inbegrip van personeels- en administratiekosten (in miljoen ecu)
Het programma heeft betrekking op de volgende gebieden:	
A. Onderzoek- en ontwikkelingsprojecten betreffende de volgende onderwerpen:	8,4
Nr. 1: Ongeschonden behoud van gebouwen en systemen op lange termijn	
Nr. 2: Ontsmetting voor ontmantelingsdoeleinden	
Nr. 3: Ontmantelingstechnieken	
Nr. 4: Behandeling van specifieke afvalmaterialen: staal, beton en grafiet	
Nr. 5: Beschrijving en aanpassing van semi-autonome manipulator-systemen met afstandbediening	
Nr. 6: Raming van de hoeveelheden radioactieve afvalstoffen die vrijkomen bij de ontmanteling van kerninstallaties in de Gemeenschap	
B. Het vaststellen van richtsnoeren voor:	1,1
— het ontwerpen en exploiteren van nucleaire installaties met het oog op vereenvoudiging van de latere ontmanteling	
— de ontmantelingswerkzaamheden, met de bedoeling de professionele stralingsblootstelling zo laag als redelijk mogelijk is te maken	
— de technische onderdelen van een communautair beleid op dit gebied	
C. Het beproeven van nieuwe technieken onder reële omstandigheden:	
— proefprojecten	16,6
— alternatieve tests	4,3
— detachering van personeel	1,1
	22,0
TOTAAL	31,5
(waarvan 3 miljoen ecu betrekking hebben op personeels- en administratiekosten)	

*BIJLAGE II***UITVOERING VAN HET PROGRAMMA EN HOOGTE VAN DE FINANCIËLE BIJDRAGE VAN DE GEMEENSCHAP**

Het programma bestaat uit werkzaamheden die worden uitgevoerd in de vorm van onderzoekcontracten voor gezamenlijke rekening met bevoegde overheidsorganisaties of particuliere bedrijven die in de Lid-Staten zijn gevestigd. De kleine en middelgrote ondernemingen zullen worden aangemoedigd om aan het programma deel te nemen.

De Commissie zal in de officiële talen van de Gemeenschap informatiepakketten verspreiden die de uitnodigingen tot inschrijving zullen vergezellen, ten einde voor de ondernemingen, universiteiten en onderzoekcentra in de verschillende Lid-Staten gelijke kansen te garanderen.

Naast onderzoekcontracten voor gezamenlijke rekening kan het programma ook worden uitgevoerd in de vorm van studiecontracten, coördinatieprojecten en het verlenen van subsidies voor opleiding en mobiliteit. Zulke contracten en subsidies worden, in voorkomend geval, verleend na een selectieprocedure op basis van in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekendgemaakte uitnodigingen tot inschrijving.

Deelnemers aan contracten voor gezamenlijke rekening kunnen zijn: in de Gemeenschap gevestigde industriële organisaties, onderzoekinstellingen en universiteiten. Elke contractant dient een significante bijdrage aan de projecten te leveren. Van de contractant wordt verwacht dat hij een aanzienlijk deel van de kosten zelf draagt; de Gemeenschap kan als regel 50 % daarvan voor haar rekening nemen. In andere gevallen, wanneer universiteiten en soortgelijke organisaties projecten uitvoeren, kan de Gemeenschap tot 100 % van de daaraan verbonden extra kosten voor haar rekening nemen.

Onderzoekprojecten voor gezamenlijke rekening dienen in voorkomend geval te worden uitgevoerd door deelnemers uit meer dan een Lid-Staat.

Wanneer er gelegenheid bestaat tot grootschalige samenwerking waarbij verschillende Lid-Staten zijn betrokken, kan het programma ook worden uitgevoerd in de vorm van gecoördineerde acties. In het bijzonder gaat het dan om geselecteerde proefontmantelingsprojecten. In die gevallen zou de Gemeenschap door middel van contracten voor gezamenlijke rekening deelnemen aan specifieke onderdelen van de projecten, en door middel van gecoördineerde acties een uitwisseling van informatie met betrekking tot de andere onderdelen organiseren. De detachering van onderzoekspersoneel uit, voor zover mogelijk, alle Lid-Staten bij de proefontmantelingsprojecten zal worden aangemoedigd.

De kennis die verworven wordt bij de uitvoering van de werkzaamheden voor gezamenlijke rekening zal gelijkmatig toegankelijk zijn voor alle Lid-Staten. Licenties en/of andere rechten die in het kader van het programma zijn ontwikkeld, zullen onderworpen zijn aan de normale contractuele voorwaarden van de Gemeenschap.

*BIJLAGE III***EVALUATIECRITERIA**

Het programma moet beoordeeld worden door onafhankelijke deskundigen in overeenstemming met het actieprogramma van de Gemeenschap voor een evaluatie van communautaire onderzoek- en ontwikkelingsactiviteiten. Bij de evaluatie moeten de volgende criteria in acht worden genomen:

- de mate waarin onderzoekvoorstellen geselecteerd werden volgens relevante criteria;
- de mate waarin de gesteunde werkzaamheden hebben geresulteerd in de wezenlijke ontwikkeling van kennis, technieken en uitrusting;
- de potentiële relevantie van de resultaten voor industriële ontmantelingswerkzaamheden;
- de potentiële relevantie van de resultaten voor veiligheids- en beschermingsaspecten van ontmanteling en met name voor de blootstelling aan straling van de werknemers die bij de ontmantelingswerkzaamheden zijn betrokken;
- de potentiële relevantie van de resultaten voor de betrouwbaarheid van ramingen inzake ontmantelingskosten;
- de mate waarin de uitwisseling van gegevens en samenwerking over de intracommunautaire grenzen zijn bevorderd.